

WITAJ! ЛАСКАВО ПРОСИМО! ДОБРО ПОЖАЛОВАТЬ! WELCOME!

PRZEWODNIK TEMATYCZNY DLA CUDZOZIEMCÓW PRZEBYWAJĄCYCH NA TERENIE KOSZALINA I OKOLIC

Тематичний путівник для іноземців в Кошаліні та околицях

Тематический путеводитель для иностранцев в Кошалине и его окрестностях

Living in Koszalin and its surroundings: A Practical Guide for foreigners

WYDAWCA/ ИЗДАТЕЛЬ/ ВИДАВЕЦЬ/ PUBLISHER:

Fundacja Nauka dla Środowiska
ul. Ractawicka 15-17
75-620 Koszalin
e-mail: biuro@ndsfund.org

WSPÓŁPRACA/ СОТРУДНИЧЕСТВО/ СПІВПРАЦЯ/ COOPERATION:

- Caritas Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej
- Centrum Wsparcia Integracji w Koszalinie
- Centrum Migracji w Koszalinie
- Związek Ukraińców w Polsce oddział w Koszalinie

TŁUMACZENIE/ ПЕРЕВОД/ ПЕРЕКЛАД/ TRANSLATION:

Olha Hawryliuk (j. angielski)

Iryna Kuzyan (j. ukraiński, j. rosyjski)

**OPRAWA GRAFICZNA I SKŁAD/ ГРАФИЧЕСКИЙ ДИЗАЙН И КОМПОЗИЦИЯ/
ГРАФІЧНИЙ ДИЗАЙН ТА КОМПОЗИЦІЯ/ GRAPHIC DESIGN AND TYPESETTING:**

Dorota Lesiak

**FOTOGRAFIA NA OKŁADCE/ ФОТОГРАФИЯ НА ОБЛОЖКЕ/
ФОТОГРАФІЯ НА ОБКЛАДИНЦІ/ COVER PHOTO:**

Dariusz Łomako

Путеводитель доступен для скачивания в польской, английской, русской и украинской версиях по адресу:

<http://www.ndsfund.org>

Путеводитель был создан в рамках государственного проекта, софинансируемого из средств, полученных из бюджета Западно-поморского воеводства.

Информация, содержащаяся в публикации, была подготовлена в ноябре 2020 года.

Эта информация не является источником права. Авторы приложили все усилия к тому, чтобы она соответствовала действующим правовым нормам.

Однако следует иметь в виду факт, что информация касается типичных, часто встречающихся ситуаций и не может быть в полной мере применена к отдельным случаям. Количество и вид документов, которые могут быть затребованы административными органами в ходе производства по делу, могут отличаться от указанных в зависимости от конкретного случая.

Если у вас возникнут какие-либо сомнения, вы должны обратиться в компетентный орган для рассмотрения вашего случая или самостоятельно изучить правовые акты.

ЗАНЯТОСТЬ И РЫНОК ТРУДА

УСЛОВИЯ ЛЕГАЛЬНОГО ТРУДОУСТРОЙСТВА В ПОЛЬШЕ

■ Вы не являетесь гражданином Европейского Союза и хотите получить право работать в Польше? Тогда вам нужно выполнить следующие условия:

- находиться на территории Республики Польша на правовых основаниях и иметь документ, предоставляющий вам доступ к польскому рынку труда (за исключением случаев, когда вы освобождены от необходимости получения разрешения на работу в соответствии с отдельными правовыми нормами),
- выполнять работу на условиях разрешения или заявления только для работодателя, указанного в разрешении/заявлении,
- подписать соответствующий трудовой договор с вашим работодателем.

ДОКУМЕНТЫ, КОТОРЫЕ ЯВЛЯЮТСЯ ОСНОВАНИЕМ ДЛЯ ЗАКОННОГО ТРУДОУСТРОЙСТВА:

■ **Заявление о поручении выполнения работы иностранцу** – подается и вносится в реестр в Поветовым центре занятости работодателем для граждан таких стран, как: Армения, Беларусь, Грузия, Молдова,

Россия и Украина. Этот документ дает право выполнять работы не больше 6 месяцев в течение следующих 12 месяцев.

■ **Разрешение на работу типа А** – выданное воеводой по просьбе работодателя, дает право работать до 3 лет на основании договора с юридическим лицом, зарегистрированным на территории Польши.

■ **Разрешение на сезонную работу типа S** – выдаваемое по требованию работодателя старостой (Поветским бюро труда), дает право всем иностранцам из стран, не входящих в ЕС/ЕЭЗ, работать в подклассах видов деятельности, признанных сезонными. Сезонная работа – это работа, выполняемая в течение не более 9 месяцев в календарном году считая от дня пересечения границы, в секторах: сельское хозяйство, садоводство, туризм, в рамках мероприятий, считающихся сезонными, указанных в постановлениях Министра Семьи Труда и Социальной Политики, в отношении подклассов деятельности в соответствии с классификацией ПКД, в которой выдаются разрешения на сезонную работу для иностранца.

■ **Единое разрешение на временное пребывание и работу** выдаются воеводой в так наз. порядке единой заявки. Результатом явля-

ется выдача документа, дающего иностранному гражданину право на пребывание и работу в Польше без дополнительного разрешения на работу. Заявление иностранец подает лично, не позже чем последний день законного пребывания на территории Польши, вместе с отпечатками папиллярных линий.

ОПЛАТЫ, СВЯЗАННЫЕ С ВЫДАЧЕЙ РАЗРЕШЕНИЯ:

- Разрешение на временное проживание и работу для работника: **440 зл.**
- Оплата за выдачу вида на жительство: **50 зл.**

ПОМНИТЕ!

- Трудовой договор с вашим работодателем должен быть составлен в письменной форме и переведен на понятный вам язык.
- Работодатель обязан сообщить о вас в Службу социального обеспечения в течение 7 дней с момента трудоустройства и выплачивать за вас ежемесячные взносы (за исключением случаев, когда речь идет о договоре подряда). Это дает право на бесплатное медицинское обслуживание, льготы в случае болезни, несчастного случая на производстве или материнства.

АРЕНДА ЖИЛЬЯ

КАК ИСКАТЬ КВАРТИРУ В АРЕНДУ?

Поиск квартиры в аренду - довольно сложная задача для человека, который хочет поселиться в Кошалине на постоянное или временное место жительства. Рынок аренды довольно большой, но все же количество людей, желающих снять жилье в аренду, все еще ошеломляет. Вы можете искать квартиру или комнату для аренды несколькими способами, в том числе:

- Самостоятельно, без посредников, используя поисковые системы и веб-сайты, разработанные для того, чтобы помочь вам найти подходящую квартиру или комнату. Самые популярные бесплатные сервисы это:
 - www.gumtree.pl,
 - www.otodom.pl,
 - www.olx.pl,
 - www.morizon.pl,
 - www.domiporta.pl,
 - www.nieruchomosci-online.pl.

НА ЧТО СЛЕДУЕТ ОБРАЩАТЬ ВНИМАНИЕ ПРИ АРЕНДЕ КВАРТИРЫ?

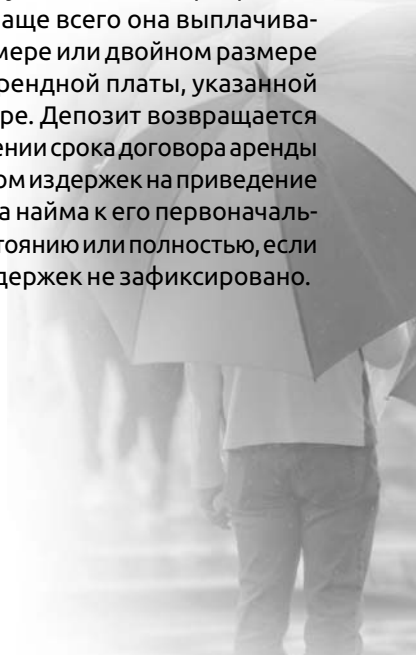
■ Кроме того, поиск квартиры в аренду можно осуществлять в так называемых группах в социальных сетях, таких как Facebook. Вот некоторые тематические группы Кошалина на Фейсбуке:

- **Nieruchomości Koszalin SM – sprzedaż, kupno, wynajem, zamiana,**
- **Koszalin Nieruchomości Kupię Sprzedam Wynajmę – pokój/ mieszkanie/ dom,**
- **Spotted Koszalin Nieruchomości.**
 - Если, несмотря на ваши усилия, вам не удалось найти квартиру самостоятельно, у вас есть возможность воспользоваться помощью профессионального агентства недвижимости, которое поможет вам найти подходящее предложение и выполнить все формальности. Это сэкономит вам время и защитит от любых споров между вами и владельцем недвижимости. Если вы являетесь клиентом агентства, вы должны помнить, что за ваши услуги агентство взимает комиссию в размере от половины до полной стоимости ежемесячной арендной платы + 23% НДС. Самые популярные агентства недвижимости в Кошалине можно найти на следующих сайтах:
- www.natropienieruchomosci.pl,
- www.nieruchomosci-invest.pl,
- www.twojdom-koszalin.pl,
- www.ucn.pl,
- www.ankam.pl.

■ **Стоимость аренды** – проверьте в договоре аренды сумму арендной платы, квартирной платы и других платежей, которые Вы будете оплачивать в рамках аренды, таких как коммунальные услуги, например, энергоснабжение, водоснабжение, газ и т.д. Временами бывает так, что коммунальные платежи будут включены в арендную плату.

■ **Арендная плата** – сумма, причитающаяся за аренду, которую Вы обязаны выплатить в размере и в день, указанный в договоре с арендодателем.

■ **Депозит (каucja)** – предназначен для обеспечения требований владельца квартиры в связи с невыплаченной арендной платой или каким-либо ущербом, причиненным арендатором/квартиросъемщиком. Сумма залога указана в договоре аренды, однако чаще всего она выплачивается в размере или двойном размере суммы арендной платы, указанной в договоре. Депозит возвращается по истечении срока договора аренды за вычетом издержек на приведение предмета найма к его первоначальному состоянию или полностью, если таких издержек не зафиксировано.

СОЦИАЛЬНАЯ ПОМОЩЬ И СЕМЕЙНЫЕ ПОСОБИЯ

ПРАВО НА СОЦИАЛЬНУЮ ПОМОЩЬ И СЕМЕЙНЫЕ ЛЬГОТЫ

Вы имеете право на социальное пособие, если у вас есть место жительства и вы находитесь в Польше на основании:

- ▶ разрешения на:
 - постоянное перебывание,
 - на пребывание долгосрочного резидента ЕС,
 - разрешения на временное пребывание с целью воссоединения семьи, применяется исключительно к членам семьи иностранца, имеющего статус беженца или дополнительную защиту,
- ▶ в связи с получением статуса беженца или дополнительной защиты в Польше,
- ▶ в связи с получением разрешения на пребывание в Польше по гуманитарным соображениям или разрешения на толерантное пребывание в виде приюта, питания, необходимой одежды и целевого пособия.

ИНОСТРАНЦЫ, ИМЕЮЩИЕ ПРАВО НА СЕМЕЙНЫЕ ПОСОБИЯ:

- ▶ люди, к которым применяются положения о координации систем социального обеспечения,
- ▶ если это вытекает из двусторон-

них соглашений по социальному обеспечению, имеющие обязывающую силу в Польши,

- ▶ которые пребывают в Польше на основании **постоянного вида на жительство**, разрешения на **пребывание долгосрочного резидента ЕС**, временного вида на жительство для выполнения работы, для которой нужны высокие квалификации, жертвы торговли людьми, а также лица имеющие статус беженца или вспомогательную защиту,
- ▶ граждане стран-членов ЕС или ЕАСТ, имеющие место жительства и находящиеся на территории Польши, а также члены их семей, при наличии **права на пребывание** или права на **постоянное пребывание** на территории Республики Польша с указанием **«доступа на рынок труда»** на срок, не превышающий 6 месяцев, граждане третьих стран в целях учёбы или разрешения на трудоустройство на основании визы.

ДЕНЕЖНЫЕ ПОСОБИЯ ПО СОЦИАЛЬНОЙ ПОМОЩИ - КРИТЕРИИ ИХ ПРЕДОСТАВЛЕНИЯ

Право на получение **денежных пособий по социальной защите** предоставляется лицам и семьям, дохо-

ды которых не превышают критерия дохода:

- на человека, ведущего хозяйство в одиночку - **701 зл**,
- на каждого члена семьи - **528 зл**.

ДЕНЕЖНЫЕ ПОСОБИЯ ПО СОЦИАЛЬНОЙ ПОМОЩИ:

▶ **постоянное пособие** - назначается лицу, нетрудоспособному по возрасту или полностью нетрудоспособному, если его доход ниже критерия дохода лица, ведущего хозяйство в одиночку, а в случае семьи - если его доход, а также доход на человека в семье, **мин. 30 зл., максимум 645 зл.** - в размере разницы между критерием дохода и доходом лица,

▶ **периодические пособия** - предоставляются, в частности, в связи с продолжительной болезнью, инвалидностью, безработицей, возможностью сохранения или приобретения права на получение пособий по другим программам социального обеспечения, **мин. 20 зл., максимум 418 зл.** - в размере не менее 50% от разницы между критерием дохода и доходом лица/семьи,

▶ **целевое пособие** - предоставляется для удовлетворения необходимых бытовых потребностей, в частности для покрытия всех или части расходов на приобретение продуктов питания, медикаментов и медицинского лечения, топлива, одежды, необходимых предметов домашнего обихода, мелкого ремонта и ремонта квартиры, а также расходов на похо-

роны; для бездомных и других лиц, не имеющих доходов, для покрытия всех или части расходов на медицинское обслуживание,

▶ помощь в достижении независимости и продолжении обучения,

▶ финансовая помощь на содержание и покрытие расходов, связанных с содержанием, в частности на питание, одежду, обувь, средствами гигиены, оплату жилья и изучение польского языка для иностранцев, получивших в Польше статус беженца, дополнительную защиту или временный вид на жительство в связи с воссоединением семьи беженца (применяется к лицам, подавшим заявление о предоставлении статуса беженца, дополнительной защиты или временного вида на жительство в связи с воссоединением семьи беженца в Поветовым центре помощи семьи в течение 60 дней со дня получения в Польше статуса беженца, дополнительной защиты или временного вида на жительство, предоставленного в связи с воссоединением семьи беженца),

▶ выплата вознаграждения, причитающегося опекуну, установленного судом, за заботу о попечителе.

СЕМЕЙНЫЕ ПОСОБИЯ - КРИТЕРИИ ИХ ПРЕДОСТАВЛЕНИЯ

▶ **семейное пособие (zasitek rodziny)** вместе с прибавками. Целью семейного пособия является покрытие части расходов на содержание ребенка. На сегодняшний день семейное пособие составляет:

- **95 зл.** на ребенка в возрасте до 5 лет,
- **124 зл.** на ребенка старше 5 лет до 18 лет,
- **135 зл.** для ребенка старше 18 лет до 24 лет.
- Критерий дохода - **674 зл.** или **764 зл.** - если ребенок имеет справку об инвалидности или справку об умеренной или значительной инвалидности. Заявление на получение семейных пособий можно подать в Центр социального обеспечения по месту жительства или через польскую почту, в режиме он-лайн на веб-сайте Emp@tia www.empatia.mpips.gov.pl,

▶ **Единовременная выплата („becikowe”)** – это единовременная финансовая помощь в размере **1000 зл.**, выплачиваемая родителям, у которых доход нетто на одно лицо в домашнем хозяйстве не превышает **1922 зл.** Условием получения этой выплаты является постановка на учет в медицинском учреждении с 10 недели беременности,

▶ **пособия для опекунов (świadczenia opiekuńcze)** – пособие по уходу (***zasiłek pielęgnacyjny**) - составляет **215,84 зл.** в месяц (для ребенка-инвалида, лица старше 16 лет со значительной степенью инвалидности, лица с умеренной степенью инвалидности старше 16 лет, если инвалидность возникла в возрасте 21 года; лица старше 75 лет) **пособие по уходу (*świadczenie pielęgnacyjne)** - составляет **1830 зл.** в месяц для родителя (с 01.01.2021 по **1971 зл.**), которому

пришлось отказаться от работы для ухода за ребенком-инвалидом,

▶ специальное пособие по уходу (**specjalny zasiłek opiekuńczy**),

▶ надбавка для опекуна (**zasiłek dla opiekuna**),

▶ **родительское пособие (świadczenia rodzicielskie)** - это **1000 зл.** в месяц независимо от критерия дохода. Оно доступно для лиц, которые в силу своего профессионального статуса не имеют права на пособие о беременности и родах. Таким образом, помощь могут получить студенты, лица, работающие по гражданско-правовым договорам и безработные,

▶ **семья 500+ (Rodzina 500 +)** - помощь родителям и опекунам детей в возрасте **до 18 лет** на каждого ребенка, независимо от доходов, в размере **500 злотых** в месяц. Заявку на получение пособия можно подать в Центр социального обеспечения по месту жительства или через Польскую почту, в режиме он-лайн на веб-сайте Emp@tia www.empatia.mpips.gov.pl, или PUE ZUS),

▶ **пособие „Хороший старт” (Dobry Start 300+)** - предоставляется один раз в год в начале учебного года для детей до 20 лет. Дети-инвалиды, обучающиеся в школе, будут получать его до 24 лет. Для получения поддержки необходимо подать заявление таким же образом, как и для пособия 500+. Пособие «Хороший старт» не зависит от дохода.

ЗДРАВООХРАНЕНИЕ И ДОСТУП К МЕДИЦИНСКИМ УСЛУГАМ

ОБЩЕСТВЕННОЕ И ЧАСТНОЕ МЕДИЦИНСКОЕ ОБСЛУЖИВАНИЕ

В Польше Вы можете пользоваться услугами здравоохранения:

- **общественное (бесплатное) медицинское обслуживание** – имеют на него право лица, проживающие/пребывающие на территории Польши и имеющие медицинскую страховку в Национальном Фонде Здравоохранения (NFZ),
- **частная медицинская помощь** – частными врачебными кабинетами или больницами могут использоваться все, кто оплатит услугу (например, медицинская консультация, осмотр и т. д.) На рынке существует множество частных медицинских кабинетов и клиник. Самый простой способ найти их в Интернете - ввести правильную фразу. Одним из порталов, которые могут облегчить поиск специалиста, является www.znanylekargz.pl,

У КОГО ЕСТЬ МЕДИЦИНСКАЯ СТРАХОВКА?

- работник с трудовым договором и/или договором поручения,
- супруг/а работника. Это не происходит автоматически. Супруга/у необходимо заявить на страховку у вашего работодателя. Если супруг/а начнёт работать, об этом как можно скорее необходимо информировать вашего работодателя, чтобы избежать дублирования страхования,
- дети работника - каждый ребенок до 18 лет. Дети старше 18 лет, до 24 лет, только если они учатся. Каждого ребенка старше 18 лет следует заявить работодателю с целью страхования.

ЕСЛИ У ВАС ЕСТЬ МЕДИЦИНСКАЯ СТРАХОВКА, ВЫ ИМЕЕТЕ ПРАВО ПОЛЬЗОВАТЬСЯ:

- помощью семейного врача (терапевта). Перед первым визитом надо

пойти в выбранную клинику, заполнить и представить декларацию о выборе врача первой помощи, медсестры, в случае женщин также заявление о выборе акушерки,

- ночным и праздничным уходом, больничной помощью, отделением неотложной помощи (SOR),

- **субсидированием лекарств** или рецептами на возмещаемые лекарственные средства,

- медицинской реабилитацией,

- правом на все диагностические исследования, на которые направит врач, чей кабинет имеет информацию «Соглашение с НФЗ». Врач должен указать адрес места проведения исследований,

- посещением врача-специалиста, к которому **направление** выдаст врач первичной медицинской помощи. Врач-специалист, оказывающий лечение, должен иметь перед кабинетом информацию о контракте с НФЗ. Без направления можно получить лечение у следующих специалистов: психиатр, онколог, стоматолог, венеролог, гинеколог, акушер-гинеколог,

- вы имеете право на бесплатное лечение без направления, если вы: больны туберкулезом, ВИЧ-инфицированы, зависимы от алкоголя, наркотических средств, психотропных препаратов, в области лечения зависимостей и терапии.

ВНЕЗАПНАЯ БОЛЕЗНЬ

Если если ваш ребенок серьезно заболел ночью, в выходной или праздничный день, вы можете бесплатно воспользоваться услугами ночной и праздничной медицинской опеки по будням после 18 часов вечера до 8 часов утра на следующий день и в праздничные дни круглосуточно.

- для взрослых пациентов - Независимое государственное учреждение здравоохранения Министерства внутренних дел и администрации (Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej MSWiA) по адресу: ул. Шпитальна 2 в Кошалине,

- для детей/лицдо 19 лет - Воеводская больница на ул. Т. Халубиньского 7.

ПОМНИТЕ!

Если жизнь вашего ребенка находится под угрозой (например, теряет сознание, обезвоживается или проявляет другие тревожные симптомы), вызовите скорую помощь **112** или **999**.

ВАЖНО!

Каждый ребенок, проживающий на территории Польши, подчиняется обязанности принятия защитных прививок, независимо от того, застрахован ребенок или нет. Вакцинация бесплатна. О профилактике инфекционных заболеваний, в том числе кори, туберкулеза, гриппа, гепатита А, гепатита

В, гепатита С и ВИЧ/СПИДа, обязательном календаре профилактических прививок и необходимых исследованиях, связанных с выдачей санитарной книжки, вы прочитаете подробнее в «Санитарно-эпидемиологическом вадемекуме для иностранцев и более», который был издан Воевудской санитарно-эпидемиологической станцией в Щецине, также на украинском языке. Документ доступен по адресу: <http://wsse.szczecin.pl/wp-content/uploads/2019/04/Vademecum-j.-ukr.pdf>.

ОБРАЗОВАНИЕ ДЕТЕЙ ИНОСТРАНЦЕВ

СИСТЕМА ОБРАЗОВАНИЯ В ПОЛЬШЕ

В Польше образование до 18 лет является обязательным. Система образования, действующая в Польше, разделена на:

- **общедоступные (публичные) или непубличные ясли** (для детей от 20 недель до 3 лет) – по желанию. Набор в городской детский сад проводится раз в год в апреле через электронную систему **naboru.eduportal.koszalin.pl**. Набор в непубличные ясли длится круглый год,
- **детские сады** (для детей от 3 до 6 лет) – необязательно,
- **нулевой класс „zerówka”** – обязательное дошкольное образование для шестилетних детей может быть организовано в детском саду или начальной школе,

- **начальная школа** (8 классов/для детей в возрасте 6-7 лет и старше),
- **средние школы** - выделяется: 4-летняя общеобразовательный лицей, 5-летний техникум, 3-летнее профессиональное училище.

ПРАВА УЧЕНИКА, НЕ ЯВЛЯЮЩЕГОСЯ ПОЛЬСКИМ ГРАЖДАНИНОМ.

Согласно польскому законодательству, каждый имеет право на образование. Образование до 18 лет является обязательным также и для иностранцев, независимо от формы их пребывания в Польше. Дети, не являющиеся польскими гражданами, получают образование и уход в государственных или негосударственных детских садах, начальных, художественных и средних школах

на тех же условиях, что и польские граждане.

ОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ ПОДДЕРЖКА ИНОСТРАННЫХ ДЕТЕЙ В ПОЛЬСКОЙ ШКОЛЕ ВКЛЮЧАЕТ:

- **уроки польского языка (индивидуальные или в группе)** не менее 2 часов в неделю:
- **выравнивающие занятия** для преодоления различий в программе между польской школой и школой в стране происхождения. В целом, ребенок может воспользоваться 5 часами дополнительных занятий и уроков польского языка в неделю. Участие в дополнительных уроках польского языка не ограничено во времени. Возможность участия в дополнительных выравнивающих занятиях по конкретным предметам составляет 12 месяцев,
- доступ на равных условиях к помощи школьного педагога и психолого-педагогического консультационного центра,
- право на получение стипендий,
- право на изучение языка и культуры страны происхождения на территории Польши.

КАК ЗАПИСАТЬ РЕБЕНКА В ДЕТСКИЙ САД?

В детские сады принимаются дети в возрасте от 3 до 6 лет. Шестилетний ребенок должен пройти обязательную дошкольную подготовку. Набор в общедоступные детские

сады происходит весной, согласно графику, объявляемому ежегодно. В Кошалине заявление о приеме ребенка в детский сад следует заполнять через электронную систему набора по адресу: <https://naborp-kandydat.eduportal.koszalin.pl/koszalin>. Если вы хотите записать своего ребенка в детский сад после завершения набора, вам следует связаться с директором конкретного учебного заведения и узнать о свободных местах в данной возрастной группе. Этой же процедуре следует следовать, если Вы хотите записать своего ребенка в непубличный детский сад.

КАК ЗАПИСАТЬ РЕБЕНКА В ШКОЛУ?

НАЧАЛЬНАЯ ШКОЛА

- обратите внимание, что при выборе начальной школы применяется районная прописка. Это означает, что кандидаты, проживающие в районе данной начальной школы, принимаются в школы в первую очередь - на основании заявления, сопровождаемого декларацией о месте жительства родителей с кандидатом. Если вы хотите записать вашего ребенка в другую начальную школу, которая не является школой вашего школьного округа, вы должны связаться с директором конкретной школы. Ученик принимается в нее на основании собеседования

и на основании документов предыдущей школы, если в этой школе есть свободные места. В Кошалине набор в первые классы начальной школы происходит весной, согласно объявленному годовому графику. Заявление о приеме ребенка в начальную школу должно быть заполнено через электронную систему набора по следующему адресу <https://naborsp-kandydat.eduportal.koszalin.pl/koszalin>.

СРЕДНЯЯ ШКОЛА

- при принятии решения о приеме учащегося в школу директор школы принимает во внимание представленный школьный аттестат, справку или другой документ, выданный школой, в которой обучался учащийся за рубежом, с указанием класса или этапа обучения, который закончил учащийся. Представленные документы должны быть переведены на польский язык.

ВАЖНАЯ ИНФОРМАЦИЯ, АДРЕСА, ТЕЛЕФОНЫ

УЧРЕЖДЕНИЕ/ ОРГАНИЗАЦИЯ/ АДРЕС	ОБЛАСТЬ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ/ ПОДДЕРЖКА	ДОПОЛНИТЕЛЬНАЯ ИНФОРМАЦИЯ / КОНТАКТ
Центр поддержки интеграции ул.Первого Мая 18/2, Кошалин	Центр поддержки интеграции действует в рамках проекта, софинансируемого Фонда убежища, миграции и интеграции (FAMI) который реализуется в партнерстве с «Каритас» Кошалинско-колобжегской епархии и Фондом «Наука во имя окружающей среды». Центр предлагает бесплатную помощь иностранцам в легализации их пребывания и трудоустройства, организации курсов польского языка и адаптации, профессиональную консультацию, юридическую и психологическую помощь, а также перевод документов или социально-бытовую поддержку. Консультации проводятся на польском, украинском и английском языках.	www.koszalin.caritas.pl тел.: +48 539 677 733 График работы: понедельник 08:00-17:00 вторник-пятница 08:00-14:00
Центр миграции ул.Пилсудского 6/1, Кошалин	Центр предоставляет бесплатные услуги для иностранцев, уделяя особое внимание мигрантам из Украины в сфере аренды жилья, помощи в поиске работы для иностранцев, административных и юридических консультаций, бесплатного изучения польского языка, а также предоставляет муниципальную, образовательную и культурную информацию в Кошалине.	тел.: +48 94 342 64 70

<p>Союз украинцев в Польше филиал в Кошалине ул. Пилсудского 6/1</p>	<p>Организация работает над сохранением культурной самобытности украинской общины в Польше и развитием добрососедских контактов и сотрудничества между Польшей и Украиной. Она организует также встречи и культурные мероприятия в Кошалине.</p>	<p>Электронная почта: zup_koszalin@wp.pl тел.: +48 94 342 64 70</p>
<p>Диакония Евангелическо-Огсбургского прихода в Кошалине ул. Полчиньская 1, Кошалин</p>	<p>В Диаконии находится информационный пункт для мигрантов под названием «Вместе-информационный пункт для мигрантов». Пункт предлагает бесплатный курс польского языка, доступ в Интернет, информацию о возможностях аренды и рабочих местах, а также поддержку в виде группы самопомощи в трудные моменты для людей, затронутых миграционным процессом.</p>	<p>www.diakonia-koszalin.pl www.koszalin.luteranie.pl</p>
<p>Церковь Успения Пресвятой Богородицы. ул. Неподлеглости 24-26, Кошалин</p>	<p>Греко-католический приход Успение Пресвятой Богородицы в Кошалине - греко-католический приход в Кошалине. Приход принадлежит епархии Вроцлавско-Кошалинской и находится на территории Кошалинского деканата.</p>	<p>тел.: 603 116 996</p>
<p>Православная церковь Успения Пресвятой Богородицы ул. А. Мицкевича 22, Кошалин</p>	<p>Православный приходской храм в Кошалине. Он принадлежит деканату Кошалина Вроцлавско-щецинской епархии Польской Автокефальной Православной Церкви. В приходе действует ассоциация «ОРТОДОКСИЯ».</p>	<p>тел: 502 117 834</p>
<p>Западно-Поморское воеводское управление Отделение в Кошалине Ул. Владыслава Андерса 34</p>	<p>Он ведет дела, связанные с легализацией проживания и трудоустройства. Часы работы отделения ZUW в Кошалине: понедельник-пятница с 08.00 до 15.00.</p>	<p>www.szczecin.uw.gov.pl Электронная почта: delegatura@szczecin.uw.gov.pl</p>
<p>Городское управление Кошалина ул. Рынок Старомейский 6-7</p>	<p>Городское управление принимает и рассматривает, среди прочего, заявления о регистрации, о присвоении номера PESEL, о регистрации предпринимательской деятельности, о выдаче польских водительских прав, о выдаче карты для пенсионеров.</p>	<p>www.koszalin.pl</p>
<p>Окружное бюро по трудоустройству в Кошалине ул. Рацлавицкая 13</p>	<p>Ведет дела, связанные с регистрацией и введением в реестр деклараций о допуске к работе иностранца и выдачей разрешений на сезонные работы иностранцам типа С. Часы работы РUP в Кошалине: с понедельника по пятницу с 07.00 до 15.00.</p>	<p>https://koszalin.praca.gov.pl Электронная почта: szko@praca.gov.pl тел. +48 94-34-55-722</p>

<p>Государственная инспекция труда филиал в Кошалине ул. Пилсудского 55</p>	<p>Государственная трудовая инспекция (PIP) предоставляет бесплатные консультации и информации о трудовом законодательстве и законности трудоустройства, расследует жалобы работников на несоблюдение работодателями трудового законодательства, техники безопасности и охраны труда и нелегальное трудоустройство.</p>	<p>https://szczecin.pip.gov.pl/pl/ Электронная почта: koszalin@szczecin.pip.gov.pl</p>
<p>Городской центр помощи семье в Кошалине бульвар Монте-Касино 2</p>	<p>Центр оказывает помощь людям, оказавшимся в трудной жизненной ситуации. Рассматривает заявления и выплачивает, в частности, семейные пособия, пособия из Алиментационного фонда, пособия по уходу за детьми, жилищные пособия, стипендии и школьные пособия, пособия в рамках программы «Семья 500+».</p>	<p>mopr.koszalin.ibip.pl</p>
<p>Национальный фонд здравоохранения в Кошалине ул. Конституции 3 мая 7</p>	<p>Предоставляет информацию в контексте медицинского обслуживания и медицинского страхования.</p>	<p>www.nfz-szczecin.pl</p>
<p>Начальная школа им. Тараса Шевченко в Белом Боре ул. Слупская 27</p>	<p>Начальная школа №2 имени Тараса Шевченко в Белом Боре является единственным таким учреждением украинского национального меньшинства в Померании и одним из 5 таких учреждений в Польше. Школой руководит Фонд развития демократии, образования, культуры и активизации ДЕКА. В школе учатся дети украинского происхождения, поляки и ученики из Украины. Занятия проводятся на украинском и польском языках. Существует возможность предоставления жилья и круглосуточного питания для неместных учеников. Фонд предлагает ряд программ поддержки студентов и родителей: учебные и социальные стипендии, оплата расходов на транспортировку детей в школу, финансирование школьных поездок внутри страны и за границу. Документы подаются в школу круглый год по следующему электронному адресу: sp2bbor@gmail.com</p>	<p>http://sp2bbor.eu/ Tel.: +48 94-373-90-26, Tel.: +48 94-373-90-20, Tel.: 511-533-505.</p>
<p>Общеобразовательный лицей № 1 им. Тараса Шевченко в Белом Боре ул. Дворцова 25</p>	<p>Общеобразовательный лицей в Белом Боре адресует свое предложение всем ученикам, которые закончили начальную школу в Польше или восьмой класс в Украине. Школа поддерживает национальную идентичность и пропагандирует украинскую культуру в польской среде, организуя такие факультативные мероприятия, как танцевальные классы «Витрогон», хор «Джерело», кружок живого языка «Калиновый туман», кружок вышивки. Ежегодно в мае отмечается самый важный школьный праздник - Дни Шевченко - празднование дня рождения и годовщины со дня смерти выдающегося украинского поэта Тараса Шевченко, покровителя школы.</p>	<p>www.liceum-bialybor.pl</p>

Електронну версію путівника польською, англійською, російською та українською мовами можна завантажити з веб-сайту:

<http://www.ndsfund.org>

Посібник був створений в рамках державного завдання, що співфінансується за рахунок коштів, отриманих з бюджету Західнопоморського воєводства. Інформація, що міститься у публікації, була підготовлена у листопаді 2020 року.

Ця інформація не становить юридичне джерело права. Автори проявили належну ретельність при аналізі щодо її відповідності чинним правовим нормам. Однак слід пам'ятати, що стосується вона типових випадків, які трапляються часто, і можливо не повною мірою відображує окремі випадки. Кількість та вид документів, які можуть вимагати адміністративні органи під час провадження, можуть відрізнитися від поданих тут в залежності від конкретної справи. У разі будь-яких сумнівів вам слід звернутися до компетентного органу для розгляду справи або самостійно ознайомитись з положеннями закону.

ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ТА РИНОК ПРАЦІ

ЛЕГАЛЬНЕ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ В ПОЛЬЩІ

Якщо ви не є громадянином країни Європейського Союзу, то можете легально працювати у Польщі тільки тоді, коли виконаєте такі умови:

- Легально перебуваєте на території Польщі та маєте документ, який дозволяє вам працювати (за винятком ситуацій, в яких, згідно з законодавчими положеннями, іноземці не зобов'язані мати дозвіл на роботу).
- Виконувати свою працю на умовах, що містяться в дозволі на роботу чи заяві про доручення роботи іноземцеві, **виключно** для роботодавця, зазначеного в дозволі/дорученні.
- Укласти з роботодавцем відповідний трудовий договір.

ДОКУМЕНТИ, ЯКІ ВИДАЮТЬ НАЙЧАСТІШЕ ПРИ ДОПУСКУ НА ПОЛЬСЬКИЙ РИНОК ПРАЦІ:

▪ **Заява про доручення роботи іноземцеві** – складена роботодавцем та внесена до реєстру заяв Повітової служби зайнятості для

громадян України, Білорусії, Грузії, Молдавії, Росії та Вірменії. Заява ця дає право на працевлаштування протягом періоду **не більше 6 місяців** упродовж наступних 12 місяців.

- **Дозвіл на роботу типу А** – видає воєвода на основі заяви, поданої роботодавцем - дає право працевлаштування на строк до 3 років на основі трудового договору, укладеного з організацією, котра зареєстрована на території Республіки.
- **Дозвіл на сезонну роботу типу „S”** – виданий старостою (Повітова служба зайнятості) – отримати цей дозвіл можуть громадяни усіх третіх країн (тобто, з-за меж ЄС/ЄЕЗ) для виконання робіт в межах тих видів господарської діяльності, які в законодавстві визначені, як сезонні роботи (це зокрема галузі землеробства, садівництва та тваринництва, туризму, а також гастрономічних послуг) на період не довший, ніж 9 місяців упродовж року, з урахуванням дати в'їзду на територію Шенгенської зони.

▪ **Єдиний дозвіл на перебування та роботу** – виданий воєводою на заяву, подану іноземцем. Видача такого дозволу здійснюється в ме-

жах одного провадження і дозволяє іноземцеві як проживати, так і працювати в Польщі. Іноземець подає заяву особисто не пізніше, ніж останнього дня законного перебування на території Польщі разом із поданням відбитків пальців.

ВИТРАТИ, КОТРІ ПОКРИВАЄ ІНОЗЕМЕЦЬ:

- Єдиний дозвіл на перебування та роботу: **440 зл.**
- Оплата за видачу карти побиту: **50 зл.**

ПАМ'ЯТАЙТЕ

- Трудовий договір з роботодавцем повинен бути укладений у письмовій формі та перекладений мовою, яку ви розумієте.
- Роботодавець зобов'язаний подати інформацію про вас на протязі 7 днів в органи соціального забезпечення і щомісяця сплачувати страхові внески. Завдяки цьому ви маєте право на безкоштовну медичну допомогу, пільги у випадку хвороби, нещасного випадку на виробництві чи допомогу по вагітності та декретну відпустку.

ОРЕНДА ЖИТЛА

ЯК ОРЕНДУВАТИ КВАРТИРУ?

Пошук квартири, яка здається в оренду, є справжнім викликом для людини, яка хоче влаштуватися на постійне або тимчасове проживання в Кошаліні. Ринок оренди житла досить великий, але попит все ще переважає над пропозицією. Існує багато способів пошуку житла в Польщі і в багатьох випадках доводиться розраховувати на власні сили. Серед них:

- Самостійно, без посередників, використовуючи спеціалізовані сайти та пошукові системи, які допомагають вести пошуки потрібної вам кімнати чи квартири. Найпопулярніші безкоштовні веб-сайти:

- www.gumtree.pl,
- www.otodom.pl,
- www.olx.pl,
- www.morizon.pl,
- www.domiporta.pl,
- www.nieruchomosci-online.pl.

НА ЩО ЗВЕРТАТИ УВАГУ ПРИ ОРЕНДІ ЖИТЛА

■ Крім того, можна скористатися соціальними мережами, в яких створено спеціальні групи, наприклад Фейсбук. Ось кілька кошалінських тематичних груп у Фейсбуці:

- **Nieruchomości Koszalin SM – sprzedaż, kupno, wynajem, zamiana,**
- **Koszalin Nieruchomości Kupię Sprzedam Wynajmę – pokój/ mieszkanie/ dom,**
- **Spotted Koszalin Nieruchomości.**

■ Якщо, незважаючи на ваші зусилля, вам не вдалося самостійно знайти квартиру, ви можете скористатися допомогою професійного агентства нерухомості, яке допоможе знайти житло, відповідно до ваших потреб та виконати всі формальності. При цьому всі клопоти з пошуку житла, оформлення договору, розв'язання потокових питань ляжуть на плечі посередників. Якщо ви є клієнтом агентства, ви повинні пам'ятати, що агентство бере комісію за свої послуги у розмірі від половини до однієї щомісячної орендної плати + 23% ПДВ. Найпопулярніші агентства нерухомості в Кошаліні можна знайти на таких веб-сайтах:

- www.natropienieruchomosci.pl,
- www.nieruchomosci-invest.pl,
- www.twojdom-koszalin.pl,
- www.ucn.pl,
- www.ankam.pl.

■ **Орендна плата** – перевірте, чи договір оренди містить інформацію про розмір орендної плати та інших оплат, які ви будете нести в рамках оренди квартири, наприклад, плата за комунальні послуги, такі як: енергія, вода, газ тощо. Інколи комунальні платежі будуть включені до суми орендної плати.

■ **Адміністративний чинш (czynsz)** – платежі за квартиру, які ви зобов'язані оплачувати у розмірі та в термінах, зазначених у договорі з орендодавцем.

■ **Кауція (kaucja)** – це запорука, яку необхідно внести в обов'язковому порядку для забезпечення вимог орендодавця щодо несплаченої орендної плати або будь-якої шкоди, заподіяної орендарем. Її розмір зазначений в договорі оренди, але найпоширенішою практикою є одноразова чи дворазова орендна плата, узгоджена в договорі. Кауція зворотна повертається в повному обсязі після припинення строку дії договору, якщо власник / орендодавець не помітив жодних збитків і квартиру залишена в доброму стані.

СОЦІАЛЬНА ДОПОМОГА ТА СІМЕЙНІ ВИПЛАТИ

ПРАВО ДО СОЦІАЛЬНИХ ТА СІМЕЙНИХ ВИПЛАТ

Право на **соціальні виплати** належить іноземцям, які перебувають на території Республіки Польща на підставі:

- ▶ дозволу на:
 - постійне перебування,
 - проживання довгострокового резидента Європейського Союзу,
 - тимчасове перебування, наданого з метою воз'єднання сім'ї з іноземцями, що мають статус біженця або додатковий захист,
 - у зв'язку з отриманням статусу біженця або додатковим захистом у Польщі,
 - у зв'язку з отриманням дозволу на перебування в Польщі з гуманітарних причин або толерантне перебування, що допускається у вигляді притулку, їжі, необхідного одягу та спеціальної допомоги.

Право на **сімейні виплати** належить іноземцям:

- ▶ яких стосуються положення про координацію систем соціального страхування,

- ▶ охоплених укладеними Республікою Польща двосторонніми договорами про соціальне страхування,

- ▶ які перебувають на території Республіки Польща на підставі дозволу на **постійне перебування**, дозволу на **перебування довгострокового резидента Європейського Союзу**, дозволу на **тимчасове перебування**, з метою виконання роботи, яка вимагає **високої кваліфікації**, жертв торгівлі людьми із статусом біженця або додатковим захистом,

- ▶ які мають **карту побиту** з відміткою „**доступ до ринку праці**”, за винятком громадян третіх країн, що отримали дозвіл на роботу на території країни-члена ЄС на термін, не більше шести місяців, громадян третіх країн, прийнятих для навчання та тих, які мають право працювати на основі візи.

СОЦІАЛЬНІ ВИПЛАТИ ТА КРИТЕРІЇ ЇХ НАДАННЯ.

Право на **грошову допомогу зі сфери соціального захисту** надається особам та сім'ям, дохід яких не перевищує встановленого **критерію**:

- для однієї особи - **701 зл.**,
- на кожну особу в родині - **528 зл.**

ВИДИ СОЦІАЛЬНИХ ВИПЛАТ:

► **постійна допомога (zasitek staty)** – належить особі, яка не може працювати через досягнення відповідного віку або особі, повністю непрацездатної, якщо її дохід нижчий від встановленого критерію доходу для особи самотньої, а у випадку сім'ї – якщо її дохід, а також дохід на одну особу в сім'ї, нижчий від критерію доходу на одну людину в сім'ї, мін. 30 зл., макс. 645 зл. у розмірі різниці між критерієм доходу та доходом людини,

► **періодична допомога (zasitek okresowy)** – призначається особі зокрема через тривалу хворобу, інвалідність, безробіття, можливість збереження або отримання прав на пільги з інших систем соціального забезпечення, **мін. 20 зл., макс. 418 зл.** - у розмірі не нижче 50% різниці між критерієм доходу та доходом особи /сім'ї,

► **цільова допомога (zasitek celowy)** - надається для задоволення необхідних життєвих потреб, зокрема для покриття всіх або частини витрат на харчування, ліки та лікування, опалення, одяг, необхідні предмети побуту, незначні ремонти у квартирі, а також витрати на поховання; для бездомних та тих, які не мають доходу для покриття деяких або всіх витрат на медичні послуги,

► **допомога на здобуття економічної самостійності та продовження навчання,**

► грошова виплата на прожиток та покриття витрат на утримання, зокрема на харчування, одяг, взуття, засоби особистої гігієни, квартирну плату та вивчення польської мови для іноземців, які отримали статус біженця в Польщі, додатковий захист або дозвіл на тимчасове перебування у зв'язку з возз'єднанням з родиною біженців (стосується осіб, які подали заяву до старости через Повітовий центр допомоги сім'ї протягом 60 днів з дати отримання статусу біженця в Польщі, додаткового захисту або дозволу на тимчасове проживання, наданого у зв'язку з возз'єднанням з родиною біженців),

► грошова допомога для особи, що її встановлено судом в ролі опікуна.

СІМЕЙНІ ВИПЛАТИ – КРИТЕРІЇ ЇХ НАДАННЯ:

► **сімейна допомога (zasitek rodzinny)** з надбавками. Сімейна допомога призначена для часткового покриття витрат на утримання дитини. Розмір сімейної допомоги на місяць:

- **95 зл.** для дитини віком до 5 років,
- **124 зл.** для дитини старше 5 років. до 18 років.,
- **135 зл.** на дитину віком від 18 років. до 24 років.,
- Критерій доходу - **674 зл. або 764 зл.** - якщо дитина має довідку про інвалідність або довідку про помір-

ну та значну інвалідність. Заяву на отримання сімейних виплат можна подати у Центрі соціального забезпечення за місцем проживання, або через Пошту Польську, в режимі он-лайн через веб-сайт Emp@tia: www.empatia.mpips.gov.pl,

► **одноразова допомога при народженні дитини, т.зв. becikowe - 1000 зл.** на одну дитину, якщо сімейний дохід на одну особу не перевищує **1922 зл.** нетто. Таку допомогу отримують жінки, узяті на облік в закладі охорони здоров'я від **10 тижня вагітності** аж до пологів.

► **допомога по догляду (świadczenia opiekuńcze)- допомога для опікуна *zasitek pielęgnacyjny** - становить **215,84 зл.** на місяць (для дитини-інваліда, інваліда старше 16 років зі значним ступенем інвалідності, помірним ступенем інвалідності старше 16 років, якщо інвалідність виникла у віці до 21 року; особі старше 75 років).*допомога для опікуна – за брак змоги працювати, становить **1830 зл.** на місяць (з 01.01.2021 р. - 1971 л. на місяць),

- спеціальна допомога по догляду,
- допомога для опікуна,

► **батьківська допомога (świadczenia rodzicielskie)** – це **1000 зл.** на місяць, незалежне від критерію доходу. Допома ця адресована до безробітних, студентів та осіб, котрі працюють на підставі договору доручення та договору підряду, тому що вони не можуть отримати допомогу у випадку материнства,

► **Сім'я 500+ (Rodzina 500 plus)** - це допомога в розмірі **500 зл.**, що виплачується щомісячно на дитину в сім'ї **до 18 років**, незалежно від доходів. Заяву для отримання коштів на дітей можна подати у Центрі соціального забезпечення за місцем проживання, або через Пошту Польську, в режимі он-лайн через веб-сайт Emp@tia www.empatia.mpips.gov.pl,

► **програма „Хороший старт” 300+ (świadczenie „Dobry Start” 300+)** - надається один раз на рік дітям до 20 років перед початком навчального року. Діти-інваліди, які навчаються у школі, отримуватимуть її до досягнення ними 24 років. Заявки на отримання допомоги приймають ті ж установи, які надають програму Сім'я 500+. Допомога **Хороший старт** не залежить від доходу.

ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

БЕЗКОШТОВНЕ ТА ПЛАТНЕ ЛІКУВАННЯ

У Польщі ви можете скористатися двома видами медичного обслуговування:

- **державне (безкоштовне)** – для осіб, котрі легально перебувають чи проживають на території Республіки Польща та мають медичне страхування в Національному фонді охорони здоров'я (NFZ),
- **приватне (платне)** – кожен, хто платить за послугу, наприклад, медичну консультацію, діагностику тощо, має на неї право. На ринку є багато приватних лікарських кабінетів та поклінік. Найпростіший спосіб знайти їх в Інтернеті - це ввести відповідну фразу. Ви можете легко вибрати лікаря-спеціаліста та записатися на прийом до нього на веб-сайті www.znanylekarz.pl.

ХТО МОЖЕ ОТРИМАТИ МЕДИЧНЕ СТРАХУВАННЯ?

- працівник, працевлаштований за трудовим договором та /або договором дорученням,
- чоловік або дружина працівника. Ця процедура не відбувається автоматично. Вашим обов'язком є зареє-

струвати дану особу у роботодавця з метою внесення до вашого страхового полісу. Коли ваш чоловік / дружина почне працювати, ви повинні якомога швидше повідомити про це свого роботодавця, щоб уникнути дублювання страхування,

- діти працівника- кожна дитина до 18 років. Від 18 до 24 років - лише у випадку продовження навчання. Кожна дитина старше 18 років повинна бути внесена на облік у роботодавця для отримання медичного страхування.

МЕДИЧНЕ СТРАХУВАННЯ ДАЄ ВАМ ПРАВО КОРИСТАТИ З:

- допомоги **сімейного лікаря**. Перед першим візитом вам слід відвідати обрану вами поклініку, заповнити та подати декларацію про вибір лікаря первинної медично-санітарної допомоги, медсестри, а також в випадку жінок - **декларацію вибору акушерки** первинної медично-санітарної допомоги,
- послуг охорони здоров'я вночі та в свята, послуг швидкої допомоги, надання екстреної допомоги пацієнту, стаціонарного та амбулаторного лікування,
- **ліків**, з доплатою за рецептом,

- медичної реабілітації,
- консультацій, аналізів та обстеження, на які дає направлення сімейний лікар, в кабінетах з інформацією „Договір з Національним фондом здоров'я” (Umowa z NFZ). Лікар зобов'язаний вказати адресу місця, де проводяться дані обстеження,
- консультацій у лікаря-спеціаліста, до якого обов'язковим є **направлення від лікаря первинної медичної допомоги**. Безкоштовно медичне обслуговування ви отримуєте лише у лікарів-спеціалістів, які мають перед кабінетом інформацію „Договір з Національним фондом здоров'я”. Без направлення звертатись можна тільки до таких фахівців: психіатр, онколог, стоматолог, венеролог, гінеколог та акушер,
- безкоштовного лікування без направлення, якщо ви: хворі на туберкульоз, ВІЛ-інфіковані, залежні від алкоголю, наркотиків, психотропних препаратів, для лікування та терапії залежності.

ЯК ДІЯТИ В ЕКСТРЕНИХ ВИПАДКАХ?

- Якщо виникає раптове погіршення стану здоров'я у вас, вашої дитини, то ви маєте право безкоштовно отримати швидку медичну допомогу в медичних установах з послугами нічного та святкового медичного обслуговування, котрі працюють на протязі тижня від 18.00 до 8.00 наступного дня, у вихідні та свята-цілодобово,
- для дорослих пацієнтів - Незалежний громадський центр охорони здоров'я Міністерства внутрішніх справ та адміністрації (Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej MSWiA) за адресою вул. Szpitalna 2 в Кошаліні,
- для дітей до 19 року життя - Воєвудська лікарня в Кошаліні вул. Т. Халубинського 7.

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!

Якщо життя ваше чи вашої дитини знаходиться в небезпеці (наприклад, вона втрачає свідомість, зневоднена або проявляє інші тривожні симптоми), зателефонуйте **швидкій допомозі**, набравши номер **112** або **999**.

ВАЖЛИВО!

Усі іноземці віком до 19 років, котрі перебувають на території Польщі більше 3 місяців (не дивлячись на підстави їх перебування і наявність страхування), повинні мати обов'язкові захисні щеплення. Щеплення є безкоштовні. Детальніше про профілактику інфекційних захворювань, включаючи кір, туберкульоз, грип,

гепатит А, гепатит В, гепатит С та ВІЛ/СНІД, обов'язковий графік профілактичних щеплень та необхідні при виданні санітарно-епідеміологічної книжки тести, можна детальніше прочитати в „**Довіднику з інфекційних хвороб**», який був підготовлений працівниками Відділу з питань оздоровчої освіти і пропагування здоров'я та Епідеміологічного відділу Воєводської санітарно-епідеміологічної станції в Щеціні. Документ доступний за адресою: <http://wsse.szczecin.pl/wp-content/uploads/2019/04/Vademecum-j.-ukr.pdf>.

ОСВІТА ДЛЯ ДІТЕЙ ІНОЗЕМЦІВ

СИСТЕМА ОСВІТИ В ПОЛЬЩІ

У Польщі освіта до 18 років є обов'язковою. Система освіти в Польщі поділяється на:

- **державні та приватні ясла** (для дітей від 20 тижнів до 3 років) – за бажанням. Набір до державних ясел відбувається раз на рік у квітні через електронну систему: nabory.eduportal.koszalin.pl. Набір у приватні ясла триває цілий рік,
- **дитячі садки** (для дітей від 3 до 6 років) - за бажанням,
- **нульові класи „zegówka”** – обов'язкова дошкільна освіта для шестирічних дітей, може здійснюватися в дитячому садку або в початковій школі,
- **початкова школа** (8 класів / для дітей віком 6-7),

- **післяпочаткова (середня) школа** - 4-річні загальноосвітні ліцеї, 5-річні технікуми, 3-річні спеціалізовані школи.

ПРАВА УЧНЯ, ЯКИЙ НЕ Є ГРОМАДЯНИНОМ ПОЛЬЩІ

Відповідно до польського законодавства, кожен має право на освіту. Освіта до закінчення 18 років є обов'язковою також для іноземців, незалежно від форми їх перебування в Польщі. Іноземці мають право і обов'язок віддавати своїх дітей в усі державні і приватні освітні установи, що фінансуються державою, **на таких самих умовах, як і громадяни Польщі.**

ОСВІТНЯ ПІДТРИМКА ІНОЗЕМНИХ ДІТЕЙ У ПОЛЬСЬКИХ ШКОЛАХ ВКЛЮЧАЄ:

- **уроки польської мови** (індивідуальні або в групі), **не менше 2 годин на тиждень**,
- **заняття для вирівнювання знань** з метою усунення відмінностей у навчальній програмі між польською школою та школою країни походження. Користатися додатковими заняттями польської мови і заняттями для вирівнювання знань можна не довше, ніж 12 місяців, у загальному розмірі не більше, ніж 5 так званих лекційних годин (45 хвилин кожна) на тиждень,
- допомога шкільного педагога та психологічно-педагогічних установ,
- право на отримання стипендії,
- право на навчання мови та культури країни походження на території Республіки Польща.

ЯК ЗАПИСАТИ ДИТИНУ ДО ДИТЯЧОГО САДКА ?

Дитячі садки приймають дітей віком від 3 до 6 років, хоча в деяких є також ясельні групи. Шестирічна дитина повинна пройти обов'язкову однорічну підготовку до школи. Набір до державних садочків відбувається навесні, згідно з графіком, що оголошується щороку. У Кошаліні електронну

заявку на прийняття дитини до дитячого садка слід заповнити через електронну систему набору за адресою: <https://naborp-kandydat.eduportal.koszalin.pl/koszalin>. Якщо ви хочете записати свою дитину до дитячого садка після набору, зв'яжіться з директором установи та дізнайтеся про наявність вільних місць у відповідній віковій групі. Цієї процедури слід також дотримуватися, якщо ви хочете записати дитину до недержавного дитячого садка.

ЯК ЗАПИСАТИ ДИТИНУ ДО ШКОЛИ ?

ПОЧАТКОВА ШКОЛА (SZKOŁA PODSTAWOWA)

– потрібно пам'ятати, що в Польщі діє районування державних початкових шкіл. Це означає, що діти «приписані» до початкової школи за місцем проживання. Натомість діти, які проживають в іншому районі, можуть записатися до даної школи на прохання батьків, якщо там будуть вільні місця. Якщо ви хочете записати свою дитину в початкову школу в іншому районі, зв'яжіться з директором даної школи. Учень приймається до школи на основі співбесіди та на підставі документів з попередньої школи - за умови наявності вільних місць у школі. У Кошаліні зарахування до перших класів початкових шкіл відбувається навесні, згідно

но з графіком, що оголошується щороку. Заяву про прийняття дитини до початкової школи необхідно заповнити за допомогою електронної системи за адресою: <https://naborosp-kandydat.eduportal.koszalin.pl/koszalin>.

ШКОЛА ПОНАДПОЧАТКОВА (SZKOŁA PONADPODSTAWOWA)

– приймаючи рішення про зарахування учня до школи, директор бере під увагу шкільне свідоцтво, довідку чи інший документ, виданий школою за межами Польщі, із зазначенням класу чи ступеня навчання, який учень закінчив. Подані документи мають бути перекладені на польську мову.

ВАЖЛИВІ ІНФОРМАЦІЇ, АДРЕСИ ТА НОМЕРИ ТЕЛЕФОНІВ

УСТАНОВА/ ОРГАНІЗАЦІЯ/ АДРЕСА	ВИД ДІЯЛЬНОСТІ	ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ/ КОНТАКТНІ ДАНІ
Центр підтримки інтеграції вул. Першого Мая 18/2 Кошалін (пасаж Міленіум)	Центр підтримки інтеграції працює у рамках проекту, що співфінансується Фондом притулку, міграції та інтеграції (FAMI) і реалізується у партнерстві з Карітас Кошалінсько-Колонбжезько єпархії та Фондом «Наука для довкілля». Центр пропонує безкоштовну допомогу іноземцям у сфері легалізації перебування та працевлаштування, організації курсів польської мови та курсів адаптації, кар'єрних консультацій, юридичної та психологічної допомоги, послуг з перекладу документів, а також соціально-побутову підтримку. Консультації проводяться польською, українською та англійською мовами.	www.koszalin.caritas.pl тел.: +48 539 677 733 графік праці: понеділок 08:00-17:00 вівторок-п'ятниця 08:00-14:00
Центр Міграції вул. Пільсудського 6/1 Кошалін	Центр надає безкоштовні послуги для іноземців - з особливим акцентом на мігрантів з України - у сфері оренди житла, допомоги у пошуку роботи, адміністративних та юридичних консультацій, безкоштовного вивчення польської мови, а також надає комунальну, освітню та культурну інформацію про життя в Кошаліні.	тел.: +48 94 342 64 70

<p>Об'єднання українців у Польщі, відділ в Кошаліні вул. Пільсудского 6/1</p>	<p>Організація працює задля збереження культурної самобутності української громади в Польщі, розвитку добросусідських контактів та співпраці між обома державами. Саме вона організовує різноманітні зустрічі та культурні заходи в Кошаліні в цій області.</p>	<p>електронна пошта: zup_koszalin@wp.pl тел.: +48 94 342 64 70</p>
<p>Діаконія Євангельсько-аугсбурзької парафії в Кошаліні вул. Полчиньська 1 Кошалін</p>	<p>Діаконія є організатором контактного пункту для мігрантів під назвою „Разом-інформаційний пункт для мігрантів”. Пункт пропонує безкоштовні курси польської мови, доступ до Інтернету, допомогу при пошуку праці та житла, а також взаємну підтримку в групі для людей, які постраждали від міграційного процесу.</p>	<p>www. diakonia-koszalin.pl www. koszalin.luteranie.pl</p>
<p>Церква Успіння Пресвятої Богородиці вул. Неподлеглосььці 24-26, Кошалін</p>	<p>Греко-католицька парафія Успіння Пресвятої Богородиці в Кошаліні - греко-католицька парафія в Кошаліні. Парафія належить до Вроцлавсько-Кошалінської єпархії і знаходиться в Кошалінському деканаті.</p>	<p>тел.: 603 116 996</p>
<p>Православна церква Успіння Пресвятої Богородиці вул. А. Міцкевіча 22, Кошалін</p>	<p>Православна парафіяльна церква в Кошаліні. Належить до Кошалінського деканату Вроцлавсько-Щецинської єпархії Польської автокефальної православної церкви. При парафії діє товариство «ОРТОДОКСІЯ».</p>	<p>тел: 502 117 834</p>
<p>Західньопоморське воєводське управління, Департамент у справах громадян та іноземців, відділ в Кошаліні вул. В. Андерса 34</p>	<p>Веде справи, пов'язані з легалізацією перебування та працевлаштування. Графік роботи відділу в Кошаліні: з понеділка по п'ятницю, 08.00-15.00.</p>	<p>www. szczecin.uw.gov.pl електронна пошта: delegatura@szczecin. uw.gov.pl</p>
<p>Міська адміністрація в Кошаліні, вул. Ринек Старомейскі 6-7</p>	<p>До завдань міської адміністрації належить передусім реєстрація постійного та тимчасового місця проживання, реєстрація автомобіля, підтвердження реєстрації господарської діяльності в CEIDG, присвоєння номера PESEL, а також видача Карти сеньора (для людей похилого віку).</p>	<p>www.koszalin.pl</p>
<p>Повітова служба зайнятості в Кошаліні вул. Рацлавіцка 13</p>	<p>Веде справи, пов'язані з реєстрацією безробітних осіб, заяв про намір доручення роботи іноземцю, видачею дозволів на сезонну роботу. Графік роботи Повітової служби зайнятості в Кошаліні: з понеділка по п'ятницю, 07.00-15.00.</p>	<p>https:// koszalin.praca.gov.pl електронна пошта: szko@praca.gov.pl tel. +48 94-34-55-722</p>

<p>Державна інспекція праці, відділ в Кошаліні вул. Пілсудского 55</p>	<p>Державна інспекція праці (PIP) надає безкоштовні консультації та інформації щодо трудового законодавства та легального працевлаштування, розглядає скарги працівників щодо недотримання роботодавцями Трудового кодексу, нормативів охорони праці та незаконного працевлаштування.</p>	<p>https://szczecin.pip.gov.pl/pl/ електронна пошта: koszalin@szczecin.pip.gov.pl</p>
<p>Міський центр допомоги сім'ї в Кошаліні, Алея Монте Касіно 2</p>	<p>Центр допомагає людям у скрутних життєвих ситуаціях. Тут можна складати внески на напр. сімейні виплати, пільги з Аліментаційного фонду, дитячі виплати, надбавки на житло, стипендії та шкільні надбавки, пільги за програмою «Сім'я 500+».</p>	<p>mopr.koszalin.ibip.pl</p>
<p>Національний фонд охорони здоров'я, відділ в Кошаліні вул. Конституції 3 мая 7</p>	<p>Надає інформацію в контексті охорони здоров'я та медичного страхування.</p>	<p>www.nfz-szczecin.pl</p>
<p>Початкова школа ім. Тараса Шевченка у Білому Борі вул. Слупска 27</p>	<p>Початкова школа ім. Тараса Шевченка у Білому Борі - це єдина установа цього типу української національної меншини на Помор'ї, а також один з 5 освітніх закладів у Польщі. Керівним органом є Фонд розвитку демократії, освіти, культури та активізації DEKA. Школу відвідують діти українського походження, поляки та учні з України. Уроки проводяться українською та польською мовами. Для учнів, які не є місцевими жителями, існує можливість проживання та цілодобового харчування. Школа пропонує низку програм підтримки для учнів та батьків: наукові та соціальні стипендії, оплата доїзду дітей до школи, співфінансування краєзнавчих та закордонних шкільних поїздок. Подання документів до школи відбувається цілий рік на електронну адресу: sp2bbor@gmail.com.</p>	<p>http://sp2bbor.eu/ Tel.: +48 94-373-90-26, Tel.: +48 94-373-90-20, Tel.: 511-533-505.</p>
<p>Загальноосвітній ліцей № 1 ім. Т. Шевченка у Білому Борі, вул. Дворцова 25</p>	<p>Загальноосвітній ліцей ім. Т. Шевченка в Білому Борі скерує свою пропозицію до всіх учнів, які закінчили початкову школу в Польщі або восьмий клас в Україні. Школа підтримує національну ідентичність та пропагує українську культуру в польському середовищі, зокрема організуючи факультативні заняття, такі як: танцювальний гурток „Вітрогін”, хор „Джерело”, гурток живого слова „Калиновий міст” та гурток вишиванки. Щороку в травні відзначається найголовніше шкільне свято - Шевченківські дні - святкування пам'яті дня народження та річниці смерті видатного українського поета Тараса Шевченка, ім'я якого гордо носить ліцей.</p>	<p>www.liceum-bialybor.pl</p>

The guide is available in Polish, English, Russian and Ukrainian language versions for download at:

<http://www.ndsfund.org>

The guide has been produced as part of a public task co-financed from funds received from the budget of Zachodniopomorskie Voivodeship. The guide was created within the framework of a public task co-financed from the funds received from the budget of the Zachodniopomorskie Voivodeship. The information contained in the publication was prepared in November 2020.

This information does not constitute a source of law. The authors have taken all due care to ensure that it complies with the applicable legal regulations. However, it should be remembered that it concerns typical cases, which may occur frequently, and may not fully apply to individual cases. The number and type of documents that may be requested by administrative bodies in the course of proceedings may differ from those given depending on the specific case. If you have any doubts, you should contact the authority competent to handle an individual case or consult the law yourself.

EMPLOYMENT AND LABOUR MARKET

LEGAL WORK CONDITIONS IN POLAND

You are not a citizen of the European Union and you want to be entitled to work in Poland? You should meet the following conditions:

- be legally residing in the territory of the Republic of Poland and have a document allowing you to enter the Polish labour market (unless you are exempt from having it under separate legal regulations),
- perform work under the terms of the permit or declaration only for the employer indicated in the permit/statement,
- sign the relevant employment contract with your employer.

THE MOST FREQUENTLY USED DOCUMENTS ALLOWING ACCESS TO THE POLISH LABOUR MARKET:

- **Statement on entrusting the performance of work to a foreigner** – submitted and entered into the register in the Labour Office by an employer for citizens: Armenia, Belarus, Georgia, Moldova, Russia and

Ukraine. The declaration entitles to perform work for 6 months in the following 12 months.

- **Type A work permit** – issued by a voivode at the employer's request – entitles to perform work for up to 3 years, on the basis of an agreement with an entity which registered office is located in Poland.
- **Type S seasonal work permit** – issued by a local government officer in Polish administration (district employment service) at the employer's request – entitles all foreigners from countries outside the EU/EEA to work in subclasses of activities recognised as seasonal (agriculture, animal breeding, horticulture, accommodation, food service activities) for 9 months in a calendar year, counted from the date of entry into the Schengen area.
- **Temporary residence and work permit** – issued by a voivode at the request of a foreigner. It entitles both to work and to stay. The foreigner submits the application in person, not later than on the last day of legal residence on the territory of Poland, together with a fingerprint.

REMEMBER!

- The agreement with the employer must be in writing and translated into language that you understand.
- Your employer must notify you within 7 days of your employment to The Social Insurance Institution (ZUS) and pay monthly contributions for you. This gives you the right to free care health, sickness benefits, accidents at work or maternity.

COSTS COVERED BY THE FOREIGNER

- Temporary residence and work permit for an employee: **PLN 440.**
- Fee for issuing a residence card: **PLN 50.**

HOUSING RENTAL

HOW TO LOOK FOR A RENTAL FLAT?

Looking for a flat for rent is a real challenge for a person who wants to settle for permanent or temporary residence in Koszalin. The housing rental market is quite large, but the number of people willing to rent is still overwhelming. You can look for a flat or room for rent in several ways, between others:

- Independently, without intermediaries, using search engines and websites designed to help you find the right flat or room. The most popular free Internet services:
 - www.gumtree.pl,
 - www.otodom.pl,
 - www.olx.pl,
 - www.morizon.pl,
 - www.domiporta.pl,
 - www.nieruchomosci-online.pl.
- In addition, it is possible to search for a flat for rent on so-called rental groups on social networking sites such as Facebook. Here are a few of Koszalin's Facebook thematic groups:
 - **Nieruchomości Koszalin SM – sprzedaż, kupno, wynajem, zamiana,**
 - **Koszalin Nieruchomości Kupię Sprzedam Wynajmę – pokój/mieszkanie/ dom,**
 - **Spotted Koszalin Nieruchomości.**

- If, despite your efforts, you have not been able to find a flat on your own, you have the opportunity to use the help of a professional real estate agency to help you find the right offer and complete all the formalities. This will save you time and will help you to avoid any disputes between you and the property owner.

If you are a customer of the agency you have to remember that for your service the agency charges a commission ranging from half up to one time of the monthly rent + 23% VAT. The most popular real estate agencies in Koszalin can be found on the following websites:

- www.natropienieruchomosci.pl,
- www.nieruchomosci-invest.pl,
- www.twojdom-koszalin.pl,
- www.ucn.pl,
- www.ankam.pl.

WHAT SHOULD YOU PAY ATTENTION TO WHEN RENTING A FLAT?

- **Rental costs** - check that your tenancy agreement contains information about the amount of rent and other charges that you will pay as part of the lease, such as utilities like energy, water, gas, etc. It may happen, but it is rare that the utility charges will be included in the rent.

- **Rent** - the benefit of the tenancy, which you must pay at the amount and on the date specified in your tenancy agreement.

- **Deposit** - is to secure the landlord's claims for unpaid rent or any damage caused by the tenant/locator. The amount of the deposit is set out in the tenancy agreement, but most often it is paid once or twice the agreed rent. The deposit is returned in full if the owner/landlord has not noticed any damage or destruction at the moment of taking over the flat.

SOCIAL ASSISTANCE AND FAMILY BENEFITS

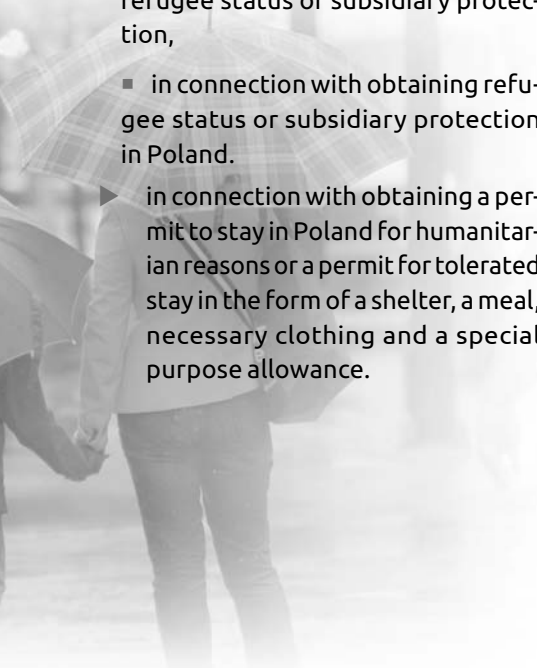
THE RIGHT TO SOCIAL WELFARE BENEFITS AND FAMILY BENEFITS.

You are entitled to social welfare benefits if you have a place of residence and you are staying in Poland on the basis of the following:

- ▶ authorisations:
 - permanent residence,
 - long-term resident's EU residence permit,
 - a temporary residence permit granted in connection with family reunification with foreigners having refugee status or subsidiary protection,
 - in connection with obtaining refugee status or subsidiary protection in Poland.
- ▶ in connection with obtaining a permit to stay in Poland for humanitarian reasons or a permit for tolerated stay in the form of a shelter, a meal, necessary clothing and a special purpose allowance.

FOREIGNERS ARE ENTITLED TO FAMILY BENEFITS:

- ▶ to whom the provisions on the coordination of social security systems apply,
- ▶ if it results from bilateral social security agreements binding on Poland,
- ▶ staying in Poland on the basis of a permanent residence permit, a residence permit for a long-term EU resident, a temporary residence permit to perform work in a highly qualified profession, victims of human trafficking, having refugee status or subsidiary protection,
- ▶ holding a residence card with the annotation 'access to the labour market', except for third-country nationals who have obtained a permit to work in the territory of a Member State for a period not exceeding 6 months, third-country nationals who have been admitted for the purpose of study and third-country nationals who are authorised to work on the basis of a visa.

ASSISTANCE CASH BENEFITS - CRITERIA FOR GRANTING THEM

The right to cash social assistance benefits shall be granted to persons and families whose income does not exceed the income criterion:

- for a single person – **PLN 701**,
- na każdą osobę w rodzinie – **PLN 528**.

SOCIAL WELFARE CASH BENEFITS:

- ▶ **permanent benefit** – shall be granted to a person incapable of working because of age or totally incapable of working, if his/her income is lower than the income criterion for a person living alone, and in the case of a family, if his/her income, as well as the income per person in the family, is lower than the income criterion for a person living alone, min. **PLN 30**, max. **PLN 645** - in the amount of the difference between the income criterion and the income of a person,
- ▶ **a periodic allowance** – shall be granted, in particular, on the grounds of longstanding illness, disability, unemployment, the possibility of maintaining or acquiring entitlement to benefits from other social security schemes, min. **PLN 20**, max. **PLN 418** – in the amount not lower than 50% of the difference between the income criterion and the income of the person/family,
- ▶ **special purpose allowance** – granted in order to satisfy a necessary subsistence need, in particular to cover all or part of the cost of purchasing food, medicines and medical treatment, fuel, clothing, essential household effects, minor repairs and renovations to the flat, as well as funeral expenses; for the homeless and other persons with no income to cover part or all of their health care expenses,
- ▶ assistance for independence and continuation of learning,
- ▶ financial benefit for maintenance and covering expenses related to maintenance, in particular for food, clothing, shoes, personal hygiene measures, housing charges and learning Polish for foreigners who have obtained refugee status in Poland, subsidiary protection or a temporary residence permit in connection with a refugee's family reunion (applies to persons who have submitted an application to a local government officer in Polish administration, through the District Family Assistance Centre, within 60 days of obtaining refugee status in Poland, subsidiary protection or a temporary residence permit granted in connection with a refugee's family reunion),
- ▶ the remuneration due to the guardian for the care provided by the court.

FAMILY BENEFITS

- CRITERIA FOR GRANTING THEM:

- ▶ **family allowance** with supplements. The family allowance is intended to cover part of the child's subsistence expenses. The amount of the family allowance is monthly:
 - **PLN 95** per child up to 5 years of age,
 - **PLN 124** per child over 5 years of age until the age of 18,
 - **PLN 135** per child over 18 to 24 years of age,
 - The income criterion – **PLN 674** or **PLN 764** - if the child has a disability certificate or a certificate of moderate or significant disability. The application for family benefits can be submitted to the social welfare centre competent for the place of residence or through the Polish Post Office, on-line via the Emp@tia Information and Service Portal www.empatia.mpips.gov.pl,
- ▶ **a one-time aid for the birth of a child, so called "becikowe"** – **PLN 1000** per one child, if the family income per person does not exceed **PLN 1922 net**. "Becikowe" is entitled if the child's mother remained under medical care not later than 10 weeks of pregnancy until the day of birth,
- ▶ **care benefits – *care allowance - amounts to PLN 215.84** per month (for a disabled child, a person over 16 years of age with a significant degree of disability, a person with a moderate degree of disability over 16 years of age if the disability arose at the age of 21; a person over 75 years of age). *care certificate - due to resignation from employment or other gainful employment, amounts to **PLN 1830** per month (from 01.01.2021 to **PLN 1971** per month).
- ▶ special care allowance,
- ▶ carer's allowance,
- ▶ **Parental benefits** – amounts to **PLN 1,000** per month and does not depend on the income criterion. It is addressed to the unemployed, students and persons employed on a contract of mandate or for a specific task. These people do not have the right to receive a maternity benefit,
- ▶ **Family 500 plus** – help for parents and guardians of children up to 18 years of age for each child regardless of income in the amount of **PLN 500** per month. The application for the benefit can be submitted to the social welfare centre appropriate for the place of residence or via the Polish Post Office, on-line via the Emp@tia Information and Service Portal www.empatia.mpips.gov.pl, or PUE ZUS),
- ▶ **The "Good Start" benefit 300+** – is granted once a year for children up to 20 years old who start the school year. Disabled children studying at school will receive it until they are 24 years old. In order to receive support, an application must be submitted in the same way as for the 500+ benefit. The Good Start Benefit is not based on income

HEALTHCARE

PUBLIC AND PRIVATE HEALTH CARE

Health care is available in Poland:

- **public (free of charge)** – persons residing/staying on the territory of Poland and having health insurance in the National Health Fund (NFZ) are entitled to it,
- **private** – anyone who pays for a service, e.g. a medical consultation, examination, etc., is entitled to it. On the market there are many private doctor's offices and clinics. The easiest way to find them on the Internet is by entering the appropriate phrase. You can easily find a specialist doctor and make an appointment with him at www.znanylekarz.pl.

WHO HAS HEALTH INSURANCE?

- an employee with a contract of employment and/or a contract of mandate,
- the spouse of the employee. This does not happen automatically. The spouse must be insured with his or her

employer. When your spouse takes up employment, you should report this to your employer as soon as possible in order to avoid duplication of insurance,

- the children of an employee. Every child under 18 years of age. Over 18 years of age up to 24 years of age - only if in education. Every child over the age of 18 must be reported to their employer for insurance coverage.

IF YOU HAVE HEALTH INSURANCE, YOU ARE ENTITLED TO BENEFIT:

- the help of a so-called **family doctor**. Before your first visit, you should go to the clinic of your choice, fill in and submit a declaration of choice for the primary care doctor, community nurse, and, in the case of women, also a declaration of choice for the community midwife,
- night and holiday care, hospital care, hospital emergency department (SOR),
- subsidies for medicines, i.e. **prescriptions for reimbursed medicines**,

- therapeutic rehabilitation,
- the right to all diagnostic tests to which the referral will be issued by the doctor whose office has the information "Agreement with the National Health Fund". The doctor is obliged to provide the address of the place where the tests are performed,
- For visiting a specialist doctor you must have a **referral from a primary care doctor**. The specialist doctor who provides the treatment must have the information "UNHF contract" before the surgery. Without a referral, you can receive treatment from the following specialists: psychiatrist, oncologist, dentist, venereologist, gynaecologist and obstetrician,
- for free treatment without a referral if you are: tuberculosis, HIV

positive, addicted to alcohol, narcotic drugs, psychotropic drugs for treatment and therapy of addiction.

SUDDEN ILLNESS

If you or your child falls seriously ill at night, at the weekend or on a public holiday, you can take advantage of benefits at **night and public holiday health care facilities** which are open on weekdays after 6 p.m. to 8 a.m. on the following day and on public holidays around the clock.

- for adult patients - Independent Public Health Care Centre of the Ministry of Interior and Administration at 2 Szpitalna Street in Koszalin,
- for children/persons under 19 years of age - Provincial Hospital in Koszalin T. Chałubińskiego Street 7.

REMEMBER!

If your child's life is at risk (e.g. unconscious, dehydrated or showing other disturbing symptoms), call an **ambulance** by calling **112** or **999**.

Every child staying on Polish territory is subject to the **obligation of preventive vaccination**, regardless of whether the child is insured or not. Vaccination is free of charge.

On the prevention of infectious diseases, including measles, tuberculosis, influenza, hepatitis A, hepatitis B, hepatitis C and HIV/AIDS, the obligatory calendar of preventive vaccinations and the necessary research related to the publication of the booklet for sanitary and epidemiological purposes, you will read more in the „Sanitary and epidemiological Vademecum for foreigners and more”, which was published by the Regional Sanitary and Epidemiological Station in Szczecin, also in Ukrainian. The document is available at the address: <http://wsse.szczecin.pl/wp-content/uploads/2019/04/Vademecum-j.-ukr.pdf>

EDUCATION FOR CHILDREN OF FOREIGNERS

EDUCATION SYSTEM IN POLAND

In Poland, education until the age of 18 is compulsory. The education system that is in force in Poland is divided into the following:

- **public and non-public nurseries** (for children from 20 weeks to 3 years) - optional. Recruitment to the Municipal Nursery takes place once a year in April through the electronic system Nabory.eduportal.koszalin.pl. Recruitment to non-public nurseries lasts all year round,
- **kindergartens** (for children from 3 to 6 years) – optional,
- **“Kindergarten”** - compulsory pre-school education for six-year-olds may be provided in kindergarten or primary school,

- **primary school** (8 classes/for children aged 6/7 years and over),
- **secondary school** - stands out: 4-year general secondary school, 5-year technical school, 3-year vocational school.

RIGHTS OF A STUDENT WHO IS NOT A POLISH CITIZEN

According to Polish law, everyone has the right to education. Education until the age of 18 is obligatory also for foreigners, regardless of the form of their stay in Poland. Children, who are not Polish citizens, benefit from education and care in public or non-public kindergartens, public primary schools, public art schools, institutions and secondary schools under the same conditions as Polish citizens.

EDUCATIONAL SUPPORT FOR FOREIGN CHILDREN IN POLISH SCHOOLS INCLUDES:

- **Polish language lessons** (individual or group) of **at least 2 hours a week**,
- **compensatory classes** to bridge the curriculum differences between a Polish school and a school in the country of origin. A total of 5 hours of remedial classes and Polish language lessons per week are available to your child. Additional compensatory classes in school subjects are available for 12 months,
- access on equal terms to the assistance of a school pedagogue and psychological-educational counselling centre,
- entitlement to scholarships,
- the right to learn the language and culture of the country of origin organised in Poland.

HOW TO ENROL A CHILD IN KINDERGARTEN?

Children aged 3-6 are admitted to kindergartens. A six-year-old child must undergo mandatory one-year pre-school preparation. Recruitment to public kindergartens takes place in the spring, according to the schedule announced every year. In Koszalin, the application for admission of a child to the kindergarten must be completed via the electronic recruitment system at the address: <https://naborp-kandy->

[dat.eduportal.koszalin.pl/koszalin](https://naborp-kandy-dat.eduportal.koszalin.pl/koszalin). If you want to enrol your child in the kindergarten after the recruitment process is completed, you should contact the headmaster of a particular institution and find out about vacancies in a given age group. The same procedure should be followed if you want to enrol your child in a non-public kindergarten.

HOW TO ENROL A CHILD IN SCHOOL?

PRIMARY SCHOOL

- it should be remembered that when choosing a primary school, the district is the one that applies. This means that candidates residing in the district of the primary school in question are accepted first - they are accepted ex officio on the basis of an application form accompanied by a statement on the place of residence of the parents with the candidate. If you want to enrol your child in another primary school, which is not a district school, you should contact the headmaster of the specific school. A pupil is admitted to it on the basis of an interview and on the basis of the documents from the previous school, provided that there are free places at the school. In Koszalin, recruitment to the first grades of primary schools takes place in the spring, according to the annual schedule announced. The application for admission of a child to the primary school should be completed via the

electronic recruitment system at <https://naborsp-kandydat.eduportal.koszalin.pl/koszalin>.

SECONDARY SCHOOL

- when deciding on the admission of a student to a school, the Headmaster shall take into account the submit-

ted school certificate, certificate or other document issued by the school attended by the student abroad, indicating the class or stage of education the student has completed. Submitted documents must be translated into Polish.

IMPORTANT INFORMATION, ADDRESSES, TELEPHONES

INSTITUTION/ ORGANIZATION/ ADDRESS	FIELD OF ACTION/AREA OF SUPPORT	MORE INFORMATION/ CONTACT
Integration Support Centre 18/2 I-go Maja Street Koszalin (Millennium Passage)	The Integration Support Center operates within the framework of a project co-financed by the Asylum, Migration and Integration Fund (FAMI), which is implemented in partnership with the Caritas of the Koszalin-Kołobrzeg Diocese and the Science for Environment Foundation. The Center offers free assistance for foreigners in legalizing their stay and employment, organizing Polish language and adaptation courses, professional counseling, legal and psychological assistance, as well as translation of documents or social and welfare support. Consultations are held in Polish, Ukrainian and English.	www.koszalin.caritas.pl Tel: +48 539 677 733 Days and hours of opening: Monday 08:00-17:00 Tuesday-Friday 08:00-14:00
Migration Centre 6/1 Piłsudskiego Street Koszalin	The Center provides free of charge services for foreigners with particular emphasis on Ukrainian migrants in the field of housing rental, assistance in finding work for foreigners, administrative and legal advice, free learning of Polish language and provides urban, educational and cultural information in Koszalin.	Tel.: +48 94 342 64 70

<p>Union of Ukrainians in Poland branch in Koszalin 6/1 Piłsudskiego Street</p>	<p>The organization works to preserve the cultural identity of the Ukrainian community in Poland and to develop good neighborly contacts and cooperation between Poland and Ukraine. It organizes meetings and cultural events in Koszalin.</p>	<p>e-mail: zup_koszalin@wp.pl Tel.: +48 94 342 64 70</p>
<p>Diakonia of the Evangelical-Augsburg Parish in Koszalin 1 Potczyńska Street Koszalin</p>	<p>Diakonia runs the first point of contact for migrants, the so-called "Together-infopoint for migrants". The point offers a free Polish language course, Internet access, an exchange of apartments and jobs and support in the form of a self-help group in difficult moments for people affected by the migration process.</p>	<p>www. diakonia-koszalin.pl www. koszalin.luteranie.pl</p>
<p>The Church of the Dormition of the Most Holy Mother of God 24-26, Niepodległości Str. Koszalin</p>	<p>The Greek Catholic Parish of the Dormition of the Most Holy Mother of God in Koszalin- Ukrainian catholic parish in Koszalin. The parish belongs to the Eparchy of Wrocław-Koszalin and is situated within the Koszalin Greek Catholic deanery.</p>	<p>Tel.: 603 116 996</p>
<p>Orthodox Church of the Dormition of the Holy Mother of God A. Mickiewicza Street 22 Koszalin</p>	<p>Orthodox parish church in Koszalin. It belongs to the deanery of Koszalin of the diocese of Wrocław-Szczecin Polish Autocephalous Orthodox Church. The Association "ORTHODOXIA" operates at the parish.</p>	<p>Tel: 502 117 834</p>
<p>Zachodniopomorskie Voivodeship Office The Delegation in Koszalin 34 Władysława Andersa Street</p>	<p>He conducts cases related to legalization of residence and employment. Working hours of the ZUW Delegation in Koszalin: Monday to Friday from 08.00-15.00</p>	<p>www. szczecin.uw.gov.pl e-mail: delegatura@szczecin.uw.gov.pl</p>
<p>City Hall in Koszalin Rynek Staromiejski Street 6-7</p>	<p>The Municipal Office accepts and considers, among other things, applications for registration, granting a PESEL number, registration of business activity, issuing a Polish driving license, issuing a Senior Card.</p>	<p>www.koszalin.pl</p>
<p>District Labour Office in Koszalin 13 Raławicka Street</p>	<p>He conducts matters related to the registration and entry in the register of declarations on entrusting work to a foreigner and issuing permits for seasonal work to foreigners type S. PUP working hours in Koszalin: from Monday to Friday from 07.00-15.00.</p>	<p>https:// koszalin.praca.gov.pl e-mail: szko@praca.gov.pl tel. +48 94-34-55-722</p>

<p>National Labour Inspectorate Branch in Koszalin 55 Piłsudskiego Street</p>	<p>The State Labour Inspectorate (PIP) provides free advice and information on labour law and the legality of employment, investigates employee complaints about employers' failure to comply with labour, health and safety regulations and illegal employment.</p>	<p>https://szczecin.pip.gov.pl/pl e-mail: koszalin@szczecin.pip.gov.pl</p>
<p>Municipal Family Assistance Center in Koszalin Al. Monte Cassino 2</p>	<p>The center provides assistance to people in difficult life situations. The Center examines applications and pays, among others, family benefits, benefits from the Maintenance Fund, educational benefits, housing allowances, scholarships and school allowances, benefits under the "Family 500+" Program.</p>	<p>mopr.koszalin.ibip.pl</p>
<p>National Health Fund Delegation in Koszalin Constitution Street May 3, 7</p>	<p>Provides information in the context of health care and health insurance.</p>	<p>www.nfz-szczecin.pl</p>
<p>T. Shevchenko Primary School in Biały Bór 27 Słupska Street</p>	<p>Taras Shevchenko Primary School No. 2 in Biały Bór is the only such institution of the Ukrainian national minority in Pomerania, and one of 5 such institutions in Poland. The school is run by the Foundation for the Development of Democracy, Education, Culture and Activation DEKA. The school is attended by children of Ukrainian origin, Poles and students from Ukraine. In the school classes are conducted in Ukrainian and Polish. There is a possibility of accommodation and 24/7 boarding for local students. The school offers a number of support programs for students and parents: scientific and social scholarships, payment of the cost of transporting children to school, funding for school trips at home and abroad. The documents are submitted to the school all year round by e-mail: sp2bbor@gmail.com.</p>	<p>http://sp2bbor.eu/ Tel.: +48 94-373-90-26, Tel.: +48 94-373-90-20, Tel.: 511-533-505.</p>
<p>Taras Shevchenko High School No. 1 in Biały Bór 25 Dworcowa Street</p>	<p>The High School in Biały Bór addresses its offer to all students who graduated from elementary school in Poland or eighth grade in Ukraine. The school upholds the national identity and promotes Ukrainian culture in the Polish environment by organizing optional activities such as Witrohon dance classes, the Djerelo choir, the Kalynowjy Mist, and the embroidery circle. Every year in May the most important school holiday is celebrated - Shevchenko Days - a celebration commemorating the birthday and anniversary of the death of the outstanding Ukrainian poet Taras Shevchenko, patron of the school.</p>	<p>www.liceum-bialybor.pl</p>

Przewodnik w wersji elektronicznej
w polskiej, angielskiej, rosyjskiej
i ukraińskiej wersji językowej
do pobrania na stronie:
www.ndsfund.org

Przewodnik powstał w ramach zadania
publicznego współfinansowanego
ze środków otrzymanych z budżetu
Województwa Zachodniopomorskiego.

**Informacje zawarte w publikacji zostały
opracowane w listopadzie 2020 roku.**

Niniejsza informacja nie stanowi źródła
prawa. Autorzy dołożyli należytej
staranności, aby była ona zgodna
z obowiązującymi regulacjami prawnymi.
Należy jednak pamiętać, że dotyczy ona
typowych, mogących często występować
przypadków i może nie w pełni odnosić się
do poszczególnych spraw. Liczba i rodzaj
dokumentów, których mogą żądać organy
administracji w toku postępowania mogą
różnić się do podanych w zależności
od konkretnej sprawy. W razie
jakichkolwiek wątpliwości należy
skontaktować się z organem właściwym
do rozpoznania indywidualnej sprawy
względnie zapoznać się z przepisami
prawa samodzielnie.

ZATRUDNIENIE I RYNEK PRACY

WARUNKI LEGALNEJ PRACY W POLSCE

Nie jesteś obywatelem Unii Europejskiej i chcesz być uprawniony do wykonywania pracy w Polsce? Powinieneś spełnić następujące warunki:

- Przebywać legalnie na terytorium RP oraz posiadać dokument dopuszczający do polskiego rynku pracy (chyba, że jesteś zwolniony z jego posiadania na mocy odrębnych przepisów prawa),
- wykonywać pracę na warunkach zawartych w zezwoleniu lub oświadczeniu, **wyłącznie** na rzecz pracodawcy wskazanego w zezwoleniu/oświadczeniu,
- podpisać z pracodawcą odpowiednią umowę dotyczącą pracy.

NAJCZĘŚCIEJ STOSOWANE DOKUMENTY DOPUSZCZAJĄCE DO POLSKIEGO RYNKU PRACY:

- **Oświadczenie o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi** – składane oraz wpisywane do ewidencji w powiatowym urzędzie pracy przez pracodawcę dla obywateli: Armenii, Białorusi, Gruzji, Mołdawii, Ro-

sji i Ukrainy. Oświadczenie uprawnia do wykonywania pracy **przez okres 6 miesięcy** w kolejnych 12 miesiącach.

- **Zezwolenie na pracę Typ A** – wydawane przez wojewodę na wniosek pracodawcy – uprawnia do wykonywania pracy **do 3 lat**, na podstawie umowy z podmiotem, którego siedziba znajduje się na terenie RP.
- **Zezwolenie na pracę sezonową Typ S** – wydawane przez starostę (powiatowy urząd pracy) na wniosek pracodawcy – uprawnia wszystkich cudzoziemców z państw spoza UE/EOG do wykonywania pracy w podklasach działalności uznanych za sezonowe (rolnictwo, hodowla zwierząt, ogrodnictwo, zakwaterowanie, działalność usługowa związana z żyzywieniem) **przez 9 miesięcy** w roku kalendarzowym, liczone od dnia wjazdu do obszaru Schengen.
- **Zezwolenie na pobyt czasowy i pracę** – wydawane przez wojewodę na wniosek cudzoziemca. Uprawnia zarówno do pracy jak i do pobytu. Cudzoziemiec składa wniosek osobiście, nie później niż w ostatnim dniu legalnego pobytu na terytorium Polski wraz ze złożeniem odcisku linii papilarnych.

PAMIĘTAJ:

- Umowa z pracodawcą musi być zawarta w formie pisemnej oraz przetłumaczona w języku dla Ciebie zrozumiałym.
- Pracodawca ma obowiązek w ciągu 7 dni od dnia zatrudnienia zgłosić Cię do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i odprowadzać co miesiąc za Ciebie składki. Dzięki temu masz prawo do bezpłatnej opieki zdrowotnej, do świadczeń w razie choroby, wypadku przy pracy czy macierzyństwa.

KOSZTY, KTÓRE POKRYWA CUDZOZIEMIEC:

- zezwolenie na pobyt czasowy i pracę dla pracownika: **440 zł**,
- opłata za wydanie karty pobytu: **50 zł**.

JAK SZUKAĆ MIESZKANIA NA WYNAJEM?

Poszukiwanie mieszkania na wynajem stanowi nie lada wyzwanie dla osoby, która chce się osiedlić na pobyt stały czy czasowy w Koszalinie. Rynek wynajmu mieszkań jest dość duży, jednak wciąż przeważa liczba chętnych nad dostępnością. Mieszkanie czy też pokoju na wynajem możesz szukać na kilka sposobów, między innymi:

- Samodzielnie, bez pośredników, za pomocą wyszukiwarek i serwisów internetowych przeznaczonych do pomocy w wyszukaniu odpowiedniego mieszkania czy pokoju. Najpopularniejsze, bezpłatne serwisy internetowe:
 - www.gumtree.pl,
 - www.otodom.pl,
 - www.olx.pl,
 - www.morizon.pl,
 - www.domiporta.pl,
 - www.nieruchomosci-online.pl.
- Ponadto, istnieje możliwość szukania mieszkania na wynajem na tzw. grupach poświęconych tematyce wynajmu mieszkań na portalach społecznościowych np. Facebook. Oto kilka koszalińskich grup tematycznych na Facebooku:
 - **Nieruchomości Koszalin SM – sprzedaż, kupno, wynajem, zamiana,**
 - **Koszalin Nieruchomości Kupię Sprzedam Wynajmę – pokój/ mieszkanie/ dom,**
 - **Spotted Koszalin Nieruchomości.**

- Jeżeli pomimo starań nie udało Ci się znaleźć mieszkania na własną rękę, masz możliwość skorzystania z pomocy profesjonalnej agencji nieruchomości, która pomoże znaleźć Ci odpowiednią ofertę oraz dopełni wszelkich formalności. Dzięki temu zaoszczędzisz czas oraz będziesz zabezpieczony w ewentualnych kwestiach spornych pomiędzy Tobą a właścicielem nieruchomości. Jeżeli jesteś klientem agencji musisz pamiętać, że za swoją usługę agencja pobiera prowizję w wysokości od połowy do jednokrotności miesięcznego czynszu + 23% VAT. Najbardziej popularne agencje nieruchomości w Koszalinie znajdziesz na poniższych stronach internetowych:

- www.natropienieruchomosci.pl,
- www.nieruchomosci-invest.pl,
- www.twojdom-koszalin.pl,
- www.ucn.pl,
- www.ankam.pl.

NA CO ZWRÓCIĆ UWAGĘ WYNAJMUJĄC MIESZKANIE?

- **Koszty najmu** – sprawdź, czy w umowie najmu znajduje się informacja o wysokości czynszu oraz pozostałych opłat, które będziesz ponosił w ramach najmu mieszkania np. opłat za media takie jak: energia, woda, gaz, itp. Może się zdarzyć, co jednak jest rzadkością, że opłaty za media będą zawierały się w kwocie czynszu.

- **Czynsz** – świadczenie należne z tytułu najmu, które jesteś zobowiązany uiszczać w wysokości i w terminie określonym w umowie z wynajmującym.

- **Kaucja** – ma na celu zabezpieczenie roszczeń wynajmującego mieszkanie z tytułu niezapłaconego czynszu czy jakichkolwiek szkód wyrządzonych przez najemcę/lokatora. Jej wysokość określona jest w umowie najmu, jednak najczęściej praktykowana jest jednokrotność lub dwukrotność ustalonego w umowie czynszu. Kaucja jest zwracana w całości, gdy w momencie odbioru mieszkania przez właściciela/wynajmującego nie odnotował on żadnych szkód i zniszczeń.

POMOC SPOŁECZNA I ŚWIADCZENIA RODZINNE

PRAWO DO ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ I ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH

Prawo do **świadczeń pomocy społecznej** przysługuje Ci jeśli masz miejsce zamieszkania i przebywasz w Polsce na podstawie:

- ▶ zezwolenia na:
 - pobyt stały,
 - zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE,
 - zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z łączeniem rodzin z cudzoziemcami posiadającymi status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą,
 - w związku z uzyskaniem w Polsce statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej,
 - w związku z uzyskaniem w Polsce zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany w formie schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania oraz zasiłku celowego.

Prawo do **świadczeń rodzinnych** przysługuje cudzoziemcom:

- ▶ do których stosuje się przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego,
- ▶ jeżeli wynika to z wiążących z Polską umów dwustronnych o zabezpieczeniu społecznym,
- ▶ przebywającym w Polsce na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE, zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagających wysokich kwalifikacji, ofiar handlu ludźmi, posiadających status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą,
- ▶ posiadającym kartę pobytu z adnotacją „dostęp do rynku pracy”, z wyłączeniem obywateli państw trzecich, którzy uzyskali zezwolenie na pracę na terytorium państwa członkowskiego na okres nieprzekraczający 6 miesięcy, obywatele państw trzecich przyjętych w celu podjęcia studiów oraz obywatele państw trzecich, którzy mają prawo do wykonywania pracy na podstawie wizy.

ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE POMOCY SPOŁECZNEJ – KRYTERIA ICH PRYZNAWANIA

Prawo do **świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej** przysługuje osobom i rodzinom, których dochód nie przekracza **kryterium dochodowego**:

- na osobę samotnie gospodarującą – **701 zł**,
- na każdą osobę w rodzinie – **528 zł**.

ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE POMOCY SPOŁECZNEJ:

- ▶ **zasitek stały** – przysługuje osobie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, a w przypadku rodziny jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, **min. 30 zł, max. 645 zł** – w wysokości różnicy między kryterium dochodowym a dochodem osoby,
 - ▶ **zasitek okresowy** – przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego, **min. 20 zł, max. 418 zł** – w wysokości nie niższej niż 50% różnicy między kry-
- terium dochodowym a dochodem osoby/rodziny,
- ▶ **zasitek celowy** – przyznawany w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, w szczególności na pokrycie całości lub części kosztu zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu; dla osób bezdomnych i innych niemających dochodu na pokrycie części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne,
 - ▶ pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki,
 - ▶ świadczenie pieniężne na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z utrzymaniem, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej, opłaty mieszkaniowe oraz naukę języka polskiego dla cudzoziemców, którzy uzyskali w Polsce status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy w związku z połączeniem z rodziną uchodźcy (dotyczy osób, które złożyły wniosek do starosty, za pośrednictwem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, w terminie 60 dni od dnia uzyskania w Polsce statusu uchodźcy, ochrony uzupełniającej lub zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z połączeniem z rodziną uchodźcy),

- ▶ wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd.

ŚWIADCZENIA RODZINNE – KRYTERIA ICH PRYZNAWANIA:

- ▶ **zasitek rodzinny** wraz z dodatkami. Zasiłek rodzinny ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka. Wysokość zasiłku rodzinnego wynosi miesięcznie:
 - **95 zł** na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia,
 - **124 zł** na dziecko w wieku powyżej 5 r.ż. do ukończenia 18 r.ż.,
 - **135 zł** na dziecko w wieku powyżej 18 r.ż. do ukończenia 24 r.ż.,
 - kryterium dochodowe – **674 zł** lub **764 zł** – gdy dziecko posiada orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności. Wniosek o świadczenia rodzinne można złożyć w ośrodku pomocy społecznej właściwym ze względu na miejsce zamieszkania lub za pośrednictwem Poczty Polskiej, on-line przez stronę Portalu Informacyjno-Ustugowego Emp@tia - www.empatia.mpips.gov.pl.
- ▶ **Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka tzw. becikowe** – **1000 zł** na jedno dziecko, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekroczy **1922 zł netto**. Becikowe przysługuje, jeżeli matka

dziecka pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do dnia porodu,

- ▶ **świadczenia opiekuńcze – *zasiłek pielęgnacyjny** – wynosi **215,84 zł** miesięcznie (dla niepełnosprawnego dziecka, osoby niepełnosprawnej powyżej 16 r.ż. o znacznym stopniu niepełnosprawności, osoby niepełnosprawnej w stopniu umiarkowanym powyżej 16 r.ż., jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia; osobie, która ukończyła 75 lat). ***świadczenie pielęgnacyjne** – z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, wynosi **1830 zł** miesięcznie (od 01.01.2021 r – **1971 zł** miesięcznie),
 - ▶ specjalny zasiłek opiekuńczy,
 - ▶ zasiłek dla opiekuna,
- ▶ **świadczenia rodzicielskie** – wynosi **1000 zł** miesięcznie nie jest uzależnione od kryterium dochodowego. Skierowane jest do osób bezrobotnych, studentów i osób zatrudnionych na umowę zlecenie lub o dzieło. Te osoby nie mają bowiem prawa otrzymać zasiłku macierzyńskiego,
- ▶ **Rodzina 500 plus** – pomoc dla rodziców i opiekunów dzieci do **18. roku życia** na każde dziecko niezależnie od dochodu w wysokości **500 zł** miesięcznie. Wniosek o świadczenie można złożyć w ośrodku pomocy społecznej właściwym ze względu na miejsce zamieszkania lub za po-

średnictwem Poczty Polskiej, on-line przez stronę Portalu Informacyjno-Uslugowego Emp@tia www.empatia.mpips.gov.pl, lub PUE ZUS),

- ▶ **świadczenie „Dobry Start” 300+** – przysługuje raz w roku na rozpoczynające rok szkolny dzieci do ukończenia 20 roku życia. Dzieci niepełno-

sprawne uczące się w szkole otrzymują je do ukończenia przez nie 24 roku życia. Aby otrzymać wsparcie, należy złożyć wniosek w taki sam sposób jak o świadczenie 500+. Świadczenie Dobry Start nie jest uzależnione od dochodu.

OPIEKA ZDROWOTNA

PUBLICZNA I PRYWATNA OPIEKA ZDROWOTNA

W Polsce można korzystać z opieki zdrowotnej:

- **publicznej (bezpłatnej)** – uprawnione do niej są osoby zamieszkałe/przebywające na terytorium Polski oraz posiadające ubezpieczenie zdrowotne w Narodowym Funduszu Zdrowia (NFZ),
- **prywatnej** – uprawniony do niej jest każdy, kto opłaci usługę np. konsultację lekarską, badanie itp. Na rynku jest bardzo wiele prywatnych gabinetów lekarskich i przychodni. Najłatwiej znaleźć je w Internecie po wpisaniu odpowiedniej frazy. Lekarza specjalistę możesz łatwo znaleźć i umówić z nim wizytę na portalu www.znanylekarz.pl.

KTO POSIADA UBEZPIECZENIA ZDROWOTNE?

- pracownik zatrudniony na umowę o pracę i/lub umowę-zlecenie,
- współmałżonek pracownika. Nie dzieje się to automatycznie. Współmałżonka należy zgłosić do ubezpieczenia u swojego pracodawcy. W chwili, kiedy współmałżonek podejmie pracę, należy to jak najszybciej zgłosić do swojego pracodawcy w celu uniknięcia dublowania ubezpieczenia,
- dzieci pracownika. Każde dziecko do 18. roku życia. Powyżej 18. roku życia do 24 lat - tylko jeżeli się uczy. Każde dziecko powyżej 18. roku życia należy zgłosić do pracodawcy w celu objęcia ubezpieczeniem.

JEŻELI POSIADASZ UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE, MASZ PRAWO DO KORZYSTANIA Z

- pomocy tzw. **lekarza rodzinnego**. Przed pierwszą wizytą należy zgłosić się do wybranej przychodni, wypełnić i złożyć deklarację wyboru lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, pielęgniarki środowiskowej, w przypadku kobiet także deklarację wyboru położnej środowiskowej,
- opieki nocnej i świątecznej, opieki szpitalnej, szpitalnego oddziału ratunkowego (SOR),
- dopłaty do leków, czyli **recept na leki refundowane**,
- rehabilitacji leczniczej,
- prawa do wszystkich badań diagnostycznych, na które skierowanie wystawi lekarz, którego gabinet posiada informację „Umowa z NFZ”. Lekarz ma obowiązek podania adresu miejsca, w którym są wykonywane badania,
- wizyty u lekarza specjalisty, do którego, aby się dostać musisz mieć **skierowanie wystawione przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej**. Lekarz specjalista świadczący leczenie musi posiadać przed gabinetem informację „Umowa z NFZ”. Bez skie-

rowania możesz skorzystać z leczenia u następujących specjalistów: psychiatry, onkologa, dentysty, wenerologa, ginekologa i położnika,

- do bezpłatnego leczenia bez skierowania, jeżeli jesteś: chory na gruźlicę, zakażony wirusem HIV, uzależniony od alkoholu, środków odurzających, środków psychotropowych w zakresie leczenia i terapii uzależnienia.

NAGŁA CHOROBA

- Jeżeli Ty lub Twoje dziecko poważnie rozchoruje się w nocy, w weekend lub dzień wolny od pracy, możesz bezpłatnie skorzystać ze świadczeń w **placówkach nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej**, które są czynne w dni powszednie po godzinie 18:00 do 8:00 dnia następnego oraz całodobowo w dni ustawowo wolne od pracy,
- dla pacjentów dorosłych – Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej MSWiA przy ul. Szpitalnej 2 w Koszalinie,
- dla dzieci/osób do 19 roku życia – Szpital Wojewódzki w Koszalinie ul. T. Chałubińskiego 7.

PAMIĘTAJ!

Jeśli zagrożone jest życie Twojego dziecka (np. traci przytomność, jest odwołane lub wykazuje inne niepokojące objawy), wezwij **pogotowie ratunkowe**, dzwoniąc na numer **112** lub **999**.

WAŻNE!

Każde dziecko przebywające na terytorium Polski podlega **obowiązkowi szczepień ochronnych**, bez względu na to, czy dziecko jest ubezpieczone czy nie. Szczepienia są **bezpłatne**. Na temat profilaktyki chorób zakaźnych w tym odry, gruźlicy, grypy, WZW A, WZW B, WZW C oraz HIV/AIDS, obowiązkowego kalendarza szczepień ochronnych oraz koniecznych badań związanych z wydaniem książeczki do celów sanitarno-epidemiologicznych przeczytasz więcej w „**Vademecum sanitarno-epidemiologicznym dla obcokrajowców i nie tylko**”, które zostało wydane przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Szczecinie, również w języku ukraińskim. Dokument znajduje się pod adresem: <http://wsse.szczecin.pl/wp-content/uploads/2019/04/Vademecum-j.-ukr.pdf>.

EDUKACJA DLA DZIECI OBCOKRAJOWCÓW

SYSTEM EDUKACJI W POLSCE

W Polsce nauka do 18 roku życia jest obowiązkowa. System edukacji, który obowiązuje w Polsce dzieli się na:

- **żłobki publiczne i niepubliczne** (dla dzieci od 20 tygodnia życia do 3 lat) – nieobowiązkowe. Nabór do Żłobka Miejskiego odbywa się raz do roku w kwietniu poprzez system elektroniczny nabory.eduportal.koszalin.pl. Nabór do żłobków niepublicznych trwa cały rok,
- **przedszkola** (dla dzieci od 3 do 6 lat) - nieobowiązkowe,
- **„zerówka”** – obowiązkowe wycho-

wanie przedszkolne dla dzieci sześciolletnich może być realizowane w przedszkolu lub w szkole podstawowej,

- **szkoła podstawowa** (8 klas/dla dzieci w wieku od 6/7 lat),
- **szkoła ponadpodstawowa** - wyróżnia się: 4-letnie liceum ogólnokształcące, 5-letnie technikum, 3-letnia szkoła branżowa.

PRAWA UCZNIĄ NIEBĘDĄCEGO OBYWATELEM POLSKIM

Zgodnie z polskim prawem każdy ma prawo do nauki. Nauka do 18 roku życia jest obowiązkowa także dla cudzo-

ziemców, niezależnie od formy ich pobytu w Polsce. Dzieci, niebędące obywatelami polskimi, korzystają z nauki i opieki w publicznych lub niepublicznych przedszkolach, w publicznych szkołach podstawowych, publicznych szkołach artystycznych, placówkach oraz w szkołach ponadpodstawowych **na warunkach identycznych jak obywatele polscy.**

WSPARCIE EDUKACYJNE DLA DZIECI CUDZOZIEMSKICH W POLSKIEJ SZKOLE OBEJMUJE:

- **lekcje języka polskiego** (indywidualne lub w grupie) w wymiarze nie mniejszym niż **2 godziny w tygodniu**,
- **zajęcia wyrównawcze** w celu zniwelowania różnic programowych między szkołą polską a szkołą w kraju pochodzenia. Łącznie dziecko może skorzystać z 5 godzin zajęć wyrównawczych i lekcji języka polskiego tygodniowo. Korzystanie z dodatkowych zajęć wyrównawczych z przedmiotów szkolnych jest możliwe przez 12 miesięcy,
- dostęp na równych prawach do pomocy pedagoga szkolnego oraz poradni psychologiczno-pedagogicznej,
- prawo do stypendiów,
- prawo do nauki języka i kultury kraju pochodzenia organizowanej na terenie Polski.

JAK ZAPISAĆ DZIECKO DO PRZEDSZKOLA?

Do przedszkoli przyjmowane są dzieci w wieku 3 – 6 lat. Dziecko sześciolatnie musi odbyć obowiązkowe roczne przygotowanie przedszkolne. Nabór do publicznych przedszkoli odbywa się na wiosnę, zgodnie z ogłaszanym co roku harmonogramem. W Koszalinie wnioski o przyjęcie dziecka do przedszkola należy wypełnić za pośrednictwem elektronicznego systemu rekrutacji pod adresem: <https://naborp-kandydat.eduportal.koszalin.pl/koszalin>. Chcąc zapisać dziecko do przedszkola po zakończeniu rekrutacji, należy skontaktować się z dyrektorem konkretnej placówki i dowiedzieć się o wolne miejsca w danej grupie wiekowej. W ten sam sposób należy postępować chcąc zapisać dziecko do przedszkola niepublicznego.

JAK ZAPISAĆ DZIECKO DO SZKOŁY?

SZKOŁA PODSTAWOWA

– należy pamiętać, że przy wyborze szkoły podstawowej obowiązuje **rejonizacja**. Oznacza to, że w pierwszej kolejności do szkół przyjmowani są kandydaci zamieszkali w obwodzie danej szkoły podstawowej – przyjmowani są z urzędu na podstawie zgłoszenia z załączonym oświadczeniem o miejscu zamieszkania rodziców wraz z kandydatem. Chcąc zapisać dziecko do innej szkoły podstawowej, która nie jest szkołą obwodową, na-

leży skontaktować się z dyrektorem konkretnej placówki. Uczeń przyjmowany jest do niej na podstawie rozmowy kwalifikacyjnej i w oparciu o posiadane dokumenty z poprzedniej szkoły, pod warunkiem, że w danej szkole są wolne miejsca. W Koszalinie rekrutacja do klas pierwszych szkół podstawowych odbywa się na wiosnę, zgodnie z ogłoszonym co roku harmonogramem. Wniosek o przyjęcie dziecka do szkoły podstawowej należy wypełnić za pośrednictwem elektronicznego systemu rekrutacji

pod adresem <https://naborsp-kandydat.eduportal.koszalin.pl/koszalin>.

SZKOŁA PONADPODSTAWOWA

– dyrektor decydując o przyjęciu ucznia do szkoły uwzględnia przedłożone świadectwo szkolne, zaświadczenie lub inny dokument wydany przez szkołę, do której uczęszczał uczeń za granicą wskazujący klasę lub etap edukacji, który uczeń ukończył. Przedkładane dokumenty muszą być przetłumaczone na język polski.

WAŻNE INFORMACJE, ADRESY, TELEFONY

INSTYTUCJA/ ORGANIZACJA/ ADRES	ZAKRES DZIAŁANIA/OBSZAR WSPARCIA	WIĘCEJ INFORMACJI / KONTAKT
Centrum Wsparcia Integracji ul. 1 Maja 18/2, Koszalin (pasaż Millenium)	Centrum Wsparcia Integracji działa w ramach projektu współfinansowanego ze środków Funduszu Azylu, Migracji i Integracji (FAMI), który realizują w partnerstwie Caritas Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeszkiej oraz Fundacja Nauka dla Środowiska. Centrum oferuje bezpłatną pomoc dla cudzoziemców w zakresie legalizacji pobytu i zatrudnienia, organizacji kursów języka polskiego i kursów adaptacyjnych, poradnictwo zawodowe, pomoc prawną, psychologiczną, a także usługę tłumaczenia dokumentów czy wsparcie socjalno-bytowe. Konsultacje odbywają się w języku polskim, ukraińskim i angielskim.	www.koszalin.caritas.pl Tel.: +48 539 677 733 Dni i godziny otwarcia: poniedziałek 08:00-17:00 wtorek-piątek 08:00-14:00
Centrum Migracji ul. Piłsudskiego 6/1 Koszalin	Centrum świadczy bezpłatne usługi dla cudzoziemców ze szczególnym uwzględnieniem migrantów z Ukrainy w zakresie wynajmu lokali mieszkalnych, pomocy w znalezieniu pracy dla cudzoziemców, porad administracyjnych i prawnych, bezpłatną naukę języka polskiego oraz udziela informacji miejskiej, oświatowej i kulturalnej na terenie Koszalina.	Tel.: +48 94 342 64 70

<p>Związek Ukraińców w Polsce oddział w Koszalinie ul. Piłsudskiego 6/1</p>	<p>Organizacja działa na rzecz zachowania tożsamości kulturowej społeczności ukraińskiej w Polsce oraz rozwoju dobrosąsiedzkich kontaktów i współpracy pomiędzy Polską a Ukrainą. Organizuje spotkania i wydarzenia kulturalne na terenie Koszalina.</p>	<p>e-mail: zup_koszalin@wp.pl Tel.: +48 94 342 64 70</p>
<p>Diakonia Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Koszalinie ul. Potczyńska 1 Koszalin</p>	<p>Diakonia prowadzi punkt pierwszego kontaktu dla migrantów tzw. Razem-infopunkt dla migrantów. Punkt oferuje bezpłatny kurs języka polskiego, dostęp do Internetu, giełdę ofert mieszkań czy pracy oraz wsparcie w postaci grupy samopomocy w trudnych momentach dla osób dotkniętych procesem migracji.</p>	<p>www. diakonia-koszalin.pl www. koszalin.luteranie.pl</p>
<p>Cerkiew Zaśnięcia Najświętszej Bogurodzicy ul. Niepodległości 24-26, Koszalin</p>	<p>Parafia greckokatolicka pw. Zaśnięcia Najświętszej Bogurodzicy w Koszalinie – parafia greckokatolicka w Koszalinie. Parafia należy do eparchii wrocławsko-koszalińskiej i znajduje się na terenie dekanatu koszalińskiego.</p>	<p>Tel.: 603 116 996</p>
<p>Cerkiew prawosławna p.w. Zaśnięcia Przenajświętszej Bogurodzicy ul. A. Mickiewicza 22 Koszalin</p>	<p>Prawosławna cerkiew parafialna w Koszalinie. Należy do dekanatu Koszalin diecezji wrocławsko-szczecińskiej Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego. Przy parafii działa Stowarzyszenie „ORTHODOXIA”.</p>	<p>Tel: 502 117 834</p>
<p>Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki Delegatura w Koszalinie ul. Władysława Andersa 34</p>	<p>Prowadzi sprawy związane z legalizacją pobytu i zatrudnienia. Godziny pracy delegatury ZUW w Koszalinie: od poniedziałku do piątku w godzinach 08.00-15.00</p>	<p>www. szczecin.uw.gov.pl e-mail: delegatura@szczecin.uw.gov.pl</p>
<p>Urząd Miasta w Koszalinie ul. Rynek Staromiejski 6-7</p>	<p>Urząd Miejski przyjmuje i rozpatruje m.in. wnioski w sprawie meldunku, nadania nr PESEL, zarejestrowania działalności gospodarczej, wydania polskiego prawa jazdy, wydania Karty Seniora.</p>	<p>www.koszalin.pl</p>
<p>Powiatowy Urząd Pracy w Koszalinie ul. Raclawicka 13</p>	<p>Prowadzi sprawy związane z rejestracją i pisywaniem do ewidencji oświadczeń o powierzeniu pracy cudzoziemcowi oraz wydawaniem zezwoleń na pracę sezonową cudzoziemcom typ S. Godziny pracy PUP w Koszalinie: od poniedziałku do piątku w godzinach 07.00-15.00.</p>	<p>https:// koszalin.praca.gov.pl e-mail: szko@praca.gov.pl tel. +48 94-34-55-722</p>

<p>Państwowa Inspekcja Pracy Oddział w Koszalinie Ul. Piłsudskiego 55</p>	<p>Państwowa Inspekcja Pracy (PIP) udziela bezpłatnych porad i informacji z zakresu prawa pracy i legalności zatrudnienia, rozpatruje skargi pracowników na nieprzestrzeganie przez pracodawców przepisów prawa pracy, bezpieczeństwa i higieny pracy oraz nielegalne zatrudnienie.</p>	<p>https://szczecin.pip.gov.pl/pl/ e-mail: koszalin@szczecin.pip.gov.pl</p>
<p>Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Koszalinie Al. Monte Cassino 2</p>	<p>Ośrodek udziela pomocy osobom w trudnej sytuacji życiowej. Ośrodek rozpatruje wnioski i wypłaca m.in. świadczenia rodzinne, świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego, świadczenia wychowawcze, dodatki mieszkaniowe, stypendia i zasiłki szkolne, świadczenia w ramach Programu „Rodzina 500+”.</p>	<p>mopr.koszalin.ibip.pl</p>
<p>Narodowy Fundusz Zdrowia Delegatura w Koszalinie ul. Konstytucji 3 maja 7</p>	<p>Udziela informacji w kontekście opieki zdrowotnej oraz ubezpieczenia zdrowotnego.</p>	<p>www.nfz-szczecin.pl</p>
<p>Szkoła Podstawowa im. T. Szewcenki w Białym Borze ul. Słupska 27</p>	<p>Szkoła Podstawowa nr 2 im. Tarasa Szewcenki w Białym Borze jest jedyną tego typu placówką ukraińskiej mniejszości narodowej na Pomorzu, a także jedną z 5 tego typu placówek w Polsce. Organem prowadzącym szkołę jest Fundacja Rozwoju Demokracji, Edukacji, Kultury i Aktywizacji DEKA. Do szkoły uczęszczają dzieci pochodzenia ukraińskiego, Polacy oraz uczniowie z Ukrainy. W szkole zajęcia prowadzone są w języku ukraińskim i polskim. Dla uczniów zamiejscowych istnieje możliwość zakwaterowania i całonocnego wyżywienia. Placówka oferuje szereg programów wsparcia dla uczniów i rodziców: stypendia naukowe i ocalne, opłata kosztów dowozu dzieci do szkoły, dofinansowanie do wycieczek szkolnych krajowych i zagranicznych. Składanie dokumentów do szkoły odbywa się cały rok na adres e-mail: sp2bbor@gmail.com.</p>	<p>http://sp2bbor.eu/ Tel.: +48 94-373-90-26, Tel.: +48 94-373-90-20, Tel.: 511-533-505.</p>
<p>I Liceum Ogólnokształcące im. Tarasa Szewcenki w Białym Borze ul. Dworcowa 25</p>	<p>Liceum Ogólnokształcące w Białym Borze kieruje swoją ofertę do wszystkich uczniów, którzy ukończyli szkołę podstawową w Polsce lub ósmą klasę na Ukrainie. Szkoła podtrzymuje tożsamość narodową i propaguje kulturę ukraińską w środowisku polskim poprzez m.in. organizowanie zajęć fakultatywnych takich jak: zajęcia taneczne Witrohon, chór Dżereło, koło Żywego słowa Kałynowyj Mist, czy koło hafciarskie. Co rok w maju obchodzone jest najważniejsze święto szkolne – Dni Szewczenkowskie – uroczystości upamiętniające urodziny i rocznicę śmierci wybitnego ukraińskiego poety Tarasa Szewcenki, patrona szkoły.</p>	<p>www.liceum-bialybor.pl</p>

CENTRUM WSPARCIA INTEGRACJI
ЦЕТР ПІДТРИМКИ ІНТЕГРАЦІЇ
ЦЕНТР ПОДДЕРЖКИ ІНТЕГРАЦІЇ
INTEGRATION SUPPORT CENTRE
ul. 1 Maja 18/2 w Koszalinie

prowadzone przez
Caritas Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeszkiej
oraz **Fundację Nauka dla Środowiska**

SIEDZIBA ZWIĄZKU UKRAIŃCÓW
W POLSCE ODDZIAŁ W KOSZALINIE
ORAZ CENTRUM MIGRACJI
ul. Piłsudskiego 6/1

SZKOŁA PODSTAWOWA
IM. TARASA SZEWCZENKI W BIAŁYM BORZE
ul. Słupska 27

I LICEUM
OGÓLNOKSZTAŁCĄCE
IM. TARASA SZEWCZENKI
W BIAŁYM BORZE
ul. Dworcowa 25

Przewodnik powstał w ramach zadania publicznego współfinansowanego ze środków otrzymanych z budżetu Województwa Zachodniopomorskiego

POTRZEBUJESZ WSPARCIA? ZAPRASZAMY!

ВАМ НУЖНА ПОДДЕРЖКА? ПРИГЛАШАЕМ К НАМ!

ВАМ ПОТРІБНА ПІДТРИМКА? ЗАПРОШУЄМО ДО НАС!

DO YOU NEED ANY SUPPORT? VISIT US!

CENTRUM WSPARCIA INTEGRACJI

Цетр підтримки інтеграції

Центр поддержки интеграции

Integration Support Centre

ul. 1 Maja 18/2 (Pasaż Millenium), Koszalin

tel.: +48 539 677 733

DIECEZJI
KOSZALIŃSKO-
KOŁOBRZESKIEJ

nds
fund.